

TELEVİZYON HABERLERİNDE KADINLARA YÖNELİK ŞİDDETİN TEMSİLİ: ÖZGECAN ASLAN CİNAYETİ ÜZERİNDEN BİR İNCELEME

Veli BOZTEPE*

Öz

Bu çalışmanın amacı Türkiye’de kadınlara yönelik şiddetin televizyon haberlerindeki temsil biçimlerini incelemek, söz konusu temsil biçimlerinin erkek egemen söylemle bağlantısını ortaya koymaktır. Bu amaç doğrultusunda, farklı yayın çizgilerine sahip üç televizyon kanalının (Kanal D, Kanal 7, TRT1) ana haber bültenleri üç aylık (1 Ocak-31 Mart 2015) bir araştırmayla ele alınmıştır. Çalışmada eleştirel söylem çözümlemesi yöntemi kullanılmıştır. Haber analizinin makro düzeyinde haber başlıklarında ve ana metinde esas olayın ve arka plan bilgilerinin nasıl sunulduğu incelenmiştir. Mikro düzeyde ise, sözcük seçimleri, sözdizim, mecazlar, benzetmeler, deyimler, tonlamalar vb. ele alınmıştır. Ayrıca retorik bir öge olarak görüntü de analiz konusu haline getirilerek, haber metinlerinin söyleminde verilen mesajların, görsel anlatıda verilen mesajlarla ne ölçüde güçlendirildiği üzerinde durulmuştur. Çalışmanın sonuçları, incelenen televizyon kanallarının dışlayıcı temsil biçimlerinde ve sorunlu söylemlerde genel olarak benzeştiklerini ortaya koymaktadır. Kadınlara yönelik şiddeti daha çok adli bir olay olarak ele alan, ‘kriminal’ bir dille sunan, dramatik yapıyı öne çıkararak, duygu sömürsüne ve magazinleştirmeye dayanan haberlerde, şiddete gerekçeler yaratılmakta ve şiddete maruz kalan kadınlar ‘kurban’ gibi gösterilmekte, hatta suçlanmaktadır. Söz konusu haberlerde kadınların yerine erkekler konuşturulmakta, devletin-hükümetin sorumluluğu görünmez kılınmakta, ‘diğer ülkelerde de var’ anlayışıyla kadınlara yönelik şiddet normalleştirilmektedir. Sonuç olarak, televizyon haberleri kadınlara yönelik şiddetin önlenmesine katkıda bulunmak bir yana, kadın karşıtı söylemi yeniden üreten, pekiştiren bir işlev görmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kadınlara Yönelik Şiddet, Televizyon Haberleri, Temsil

REPRESENTATIONS OF VIOLENCE AGAINST WOMEN IN TELEVISION NEWS: AN ANALYSIS ON “ÖZGECAN ASLAN MURDER”

Abstract

This paper investigates how the representations of violence against women in Turkish television news sustain and reproduce the dominant misogynist discourse. A three-month-long study (January 1 to March 31, 2015) was conducted on the coverage of the violence against women in the prime-time news bulletins of three Turkish television channels with different broadcasting policies (Kanal D, Kanal 7, and TRT1). Employing critical discourse analysis, the study focused upon the ways in which violence against women is constructed in news headlines and main stories and examines the vocabulary choice, word order, tropes, metaphors, idioms, and intonations, etc. therein. Moreover, images in the news as a rhetorical device are examined with particular attention to how the messages conveyed by the news texts and those conveyed by visual representations reinforce each other. Research findings reveal that these television channels have similar exclusionary forms of representation and discourse. It is also found that news stories dramatize violent events and foreground their sensational dimensions, turning them into criminal cases, often victimizing the women in question, or accusing them by producing some justification for the violence. The news coverage makes the state’s responsibility invisible, silences women’s voices, and let men speak in place of them. Furthermore, it tends to normalize this form of violence by making reference to similar events in other parts of the world. Consequently, the television news does not contribute to the solution of this social problem; on the contrary, it serves to perpetuate the dominant perceptions.

Keywords: Violence Against Women, Television News, Representation

* Asst. Prof. Dr., Okan University, Department of Audio-Visual Technics and Media Production (İstanbul, Turkey), veliboztepe@hotmail.com

Makale geliş tarihi | Article arrival date: 08.01.2016

Makale kabul tarihi | Article acceptance date: 31.05.2017

GİRİŞ

Medya, toplumdaki diğer egemen yapılarla bağlantı içindedir ve bu yapıların ideolojisini, değerlerini sürekli iletir, kullanır. Kitle iletişim sürecinin çözümlenmesi de bu bağlantıların açıklanması ile mümkün olabilir (Erdoğan & Alemdar, 2002: 381). Medya aracılığıyla aldığımız güç iletileri dolaylı ya da dolaysız olarak güce kimin sahip olması gerektiğini söyler. Önemli olan kimin kim üzerinde nasıl bir güce sahip olduğuna dair iletilerin, günlük hayatta olanın basit bir şekilde yansıtılması olarak gösterilmesidir. Bu iletilerin insanların dünyaya bakış açısının biçimlenmesinde önemli etkileri vardır. Bu iletiler güç ilişkilerini anlatmakla kalmaz, bireyler üzerinde güç sahibi de olurlar (Burton, 1995: 166-167).

Egemen yapılarla bağlantı içinde bulunan medya bu yapıların ideolojisini, değerlerini sürekli iletirken sistemin çıkarlarıyla ters düşen olguları ise yok saymakta, çarpıtmakta, geri plana atmaktadır. Buradaki asıl sorun, medyanın 'yanlılığı'nın, liberal yaklaşımın iddia ettiği tersine, basitçe bir siyasal parti yerine diğerinin yandaşı olmak gibi ortadan kaldırılabilir bir yanlılık olmamasıdır. Bu nedenle medyanın yanlılığının, medya kuruluşlarının çıkarlarının mevcut siyasal/ekonomik güç ve iktidar merkezleriyle iç içe geçmiş olmasından kaynaklanan yapısal bir yanlılık olarak görülmesi gerekir (İnal, 2005: 72). Medyanın kadınların temsilindeki yanlı tutumu da bu kapsamda ele alınmalıdır.

Medyada ağırlıkla yok sayma, önemsizleştirme, olumsuzlama, kurbanlaştırma ya da suçlama şeklinde (as cited in Altun et al., 2007: 10) görülen kadınlara dair hakim temsil biçimleri, kadınlara yönelik şiddet konusunda da karşımıza çıkmaktadır (Altun et al., 2007: 10). Medyanın toplumda şiddetin artışında merkezi bir etkisi olduğu görüşü, yirminci yüzyılın başından itibaren tartışılmalıdır. Medyanın etkileri konusunda şiddet gösterimi ve saldırgan tutumlar arasındaki ilişkiyi ele alan kuramlar, davranış üzerindeki doğrudan ya da dolaylı etkilere dikkat çekmektedir. Medya çalışmalarında uzun bir dönem izleyicileri şiddete yöneltmeyeceği anlayışı hâkim olmuştur. Şiddetin fantazy kurgulaması içinde gösterilmesinin arınma (catharsis) sağlayacağı hipotezine dayanan bu yaklaşım 1960'lı yılların sonlarına kadar sürmüştür. Sonraki yıllarda yapılan çalışmalarda ise medyadaki özellikle de televizyonlardaki şiddet gösteriminin bir saldırganlık uyarısı olduğu, gösterimdeki şiddetin bir model olarak hayatta şiddet davranışlarında bulunmayı kolaylaştırıcı bir işlev gördüğü yargıları dile getirilmiştir (Oskay, 2000: 366-379).

İletişim alanında egemen olan Anglo-Amerikan ana akım araştırmalarda, şiddetin medyada çok fazla yer almasının şiddete hoşgörüyü artırdığına, şiddetin sorunları çözme konusunda bir araç gibi algılanmasını güçlendirdiğine, şiddet içeren davranışlar üzerinde nedensel bir yardımcı faktör olduğuna vb. dikkat çekilmektedir (Dursun, 2010: 20). Kadınlara yönelik şiddetin medya tarafından kışkırtıldığı ya da körüklendiği meselesine odaklanılması ise, görece daha yenidir. 1980'lerle birlikte, medyanın kadınlara yönelik şiddet konusundaki rolü, çeşitli program türlerinin ve haberlerin şiddeti temsil etme stratejileri, bu stratejilerin şiddet ile kadın arasındaki bağlantıyı yeniden üretme tarzı ve bu gibi pek çok konu, eleştirel medya çözümlerinin de ilgi odağı haline gelmiştir (Dursun, 2010: 20). Eleştirel yaklaşımlar asıl sorun olarak, hem medyanın şiddetin normalleştirilmesine ve meşrulaştırılmasına ne kadar katkıda bulunduğunu, hem de bu meşrulaştırmanın

toplumdaki hâkim grupların konumlarını nasıl yapısal olarak pekiştirdiği meselesini öne çıkarmıştır. Bu çerçevede yapılan araştırmalar daha çok, kadınlara yönelik şiddetin ideolojisini ve söylemini sergilemeye yönelmiştir (Dursun, 2010: 20).

Bu çalışmada, Türkiye’de son yıllarda hızla artan kadınlara yönelik şiddetin televizyon haberlerinde temsiline odaklanılmaktadır. Çalışmanın ilk bölümünde kadınlara yönelik şiddetle ilgili kuramsal çalışmalara değinilecektir. Çalışmanın analiz bölümünde ise, Türkiye’deki televizyon kanallarında kadınlara yönelik şiddetin temsili, ana haber bültenleri çerçevesinde incelenecektir.

Temsil Kavramı ve Medyada Temsil

Temsil, bir kültürün üyeleri arasında anlamın üretim ve değiş-tokuş sürecinde ana unsurdur. Dil, işaretler ve imajlar bu sürecin içinde yer alan kavramlardır (Yaktıl Oğuz, 2012: 217). Günümüzde temsil kavramı çok-boyutludur ve pek çok yazar, temsil kavramının çok-boyutlu oluşuna işaret etmektedir (Ayrıntılı bir değerlendirme için bkz. Webb, 2008). ‘Temsil’ medya metinlerinin söylemsel analizine odaklı araştırmaların sık kullandığı bir kavramdır. Kavram iki anlamda kullanılmaktadır: 1-Bir şeye benzemek, onu andırmak 2-Bir şeyin yerini almak/tutmak. Medyada her iki türdeki temsille de karşılaşmaktayız (Alankuş, 2007: 34-35). Temsil kavramı, medyanın dünya hakkında anlamlar inşa etmesi izleğine dayanır. Medya dünyayı temsil eder ve böylece izleyicilerin dünyayı anlamlı hale getirmesine yardımcı olur (O’Sullivan et.al., 1998: 71). Medyada kurulan temsiller önemlidirler. Çünkü temsil edilen kişi, kurum veya nesnenin toplumsal yaşamdaki yerini yansıtırlar ve bu yere meşruluk kazandırırılar. Hatta birbirlerine eklenerek dünyaya, topluma, insana bakışımızı belirler ve yeniden üretirler (Uğur Tanrıöver, 2007: 153).

Medya ürünleri arasında temsille ilgili olarak üzerinde en fazla durulan alanlardan biri haberlerdir. Haberlerle ilgili eleştirel yaklaşımın gelişmesinde önemli rol oynayan Schudson, Tuchman, Hall, Hackett, Van Dijk, Fowler, haberlerin var olan iktidar yapısını pekiştirme yönünde işlediği konusunda görüş birliği içerisindedirler (İnal, 1996: 68). Van Dijk (1988a: 8) haberin söylemini toplumda var olan egemen söylemlerin bir ürünü olarak görür. Hall (1994: 67), haber medyasının gündelik hayatta yaşananların bilgisini topluma doğrudan yansıtmadığını, olayları belirli bir bağlama oturarak tanımladığını, yani “gerçekliği yeniden inşa ettiğini” belirtir. Ona göre aslında medya gerçekliği yalnızca yeniden üretmekle kalmaz, aynı zamanda tanımlar da. Fiske (as cited in Yaktıl Oğuz, 2012: 225) de, bir gerçeklik hakkındaki ‘doğru’yu söyleme çabasında olan televizyon haberlerinin gerçeklikten farklı olduğunu, gerçekliğin temsili önceliğini belirtir.

Kadınlara Yönelik Şiddetin Televizyon Haberlerinde Temsili

Medyada kadın ve erkek toplumsal cinsiyetlerinin nasıl temsil edildiğine yönelik araştırmalar, cinsiyetçiliği ortaya koymaktadır. İletişim araçları kadın ve kadınlık hakkında cinsiyetçi erkek egemen değerleri yeniden üreten temel araçlar olarak algılanmaktadır (Van Zoonen, 2012: 487). Van Zoonen’in özetlediği gibi feminist medya teorilerinde medya

cinsiyetçi, ataerkil ya da kapitalist değerleri öne çıkararak toplumsal kontrolü ve düzenin devamını sağlamaktadır (1994: 15). Ancak medyada kadınların sorunlu temsili bununla da sınırlı kalmamaktadır. Tuchman medyanın kadınları görmezden geldiğini, temsil dahi etmediğini yani “sembolik olarak” yok ettiğini belirtmektedir (1978: 8).

İnsanların şeylere oldukları gibi masumca, aynı şekilde bakmadığını vurgulayan Coward bunun, “bakma”nın tarafsız bir etkinlik olmamasından kaynaklandığını belirtir. Coward’a göre bakış büyük ölçüde erkekler tarafından kontrol edilir ve genel olarak toplumda ayrıcalıklı olan erkekler, görsel araçların kontrolünü de büyük ölçüde ellerinde tutarlar (1993: 78-79). Medya sektöründe kadın çalışanların artışına rağmen cinsiyetçi işbölümü sürmektedir. Bu durum, farklılıkçı feministlerin ataerkil kapitalist iktidarın kadınları değişik biçimlerde kamusal alana dâhil etse de, var olan cinsiyet rejimini muhafaza etmeye, kadınları dışlamaya yönelik strateji ve taktikler üretmeye devam edeceğine dair öngörüsünü doğrulamaktadır (Tokdoğan, 2013: 18). Medyada çalışan kadın sayısının artmasına rağmen medyanın cinsiyetçi yapısının dönüşmeme nedenlerini farklı yorumlayanlar da bulunmaktadır. Bunlar arasında, kadın habercilerin uyuma zorlanmaları nedeniyle bu normları rasyonalize ederek içselleştirmeleri ya da kadınların bu erkek egemen sektörde tutunabilmek için bir strateji olarak cinsiyetçi dil ve sistemi yeniden üretmeleri sayılabilir (Tokdoğan, 2013: 18).

Daha önce de değindiğimiz gibi medyada kadınlara dair hâkim temsil biçimleri, kadınlara yönelik şiddet konusunda da görülmektedir. Kadınlara yönelik şiddetin medyada temsiliyle ilgili pek çok çalışmanın ortak vurgusu (as cited in Altun et al., 2007: 11) medyanın şiddete uğrayan kadınları, erkek egemen bir bakış açısıyla suçlayarak şiddeti haklılaştırdığıdır. Bu noktada bu tür haberlerin kimler tarafından ve nasıl bir anlayışla üretildiği (Altun et al., 2007: 11), başka bir deyişle kadınlara yönelik şiddetin nasıl temsil edildiği sorusu karşımıza çıkmaktadır. Kadınlara yönelik şiddetin medyada temsiliyle ilgili araştırmalar, gerçeklik-temsil ilişkisinin basit bir yansıtma olarak açıklanamayacak kadar sorunlu bir ilişki olduğu ön kabulüne dayanmaktadır. Kadınlara ilgili genel imge ve söylemler, bu çalışmaların bulgularıyla birlikte değerlendirildiğinde, şiddetin temsiline, erkeğin kadından daha güçlü olduğunu öne süren ‘biyolojik farklılıklar’ söylemine dayandığı sonucuna ulaşılmaktadır. Medyanın da inşasında pay sahibi olduğu bu gerçeklik iddiası, kadın ve erkek arasındaki farklılığı bir zıtlık olarak görmekte ve insani ilişkileri de güç ilişkileri temelinde tanımlamaktadır (Dursun 2010: 20). Bu tanımlamalar, basmakalıp toplumsal cinsiyet rollerini yeniden üretmekte ve onaylamakta, tutucu eğilimleri desteklemektedir (Dorer, 2006). Medya, kullandığı dilin yanında kadınlara yönelik şiddeti haberleştirme şekliyle de kadınlara karşı ayrımcılığı yeniden üretmektedir (Toker & Altun, 2015: 131).

Aslında şiddet, sadece fiziksel acı değil ruhsal ıstırap veren eylemleri de kapsayacak şekilde tanımlanır. Ama medyada kadınlara yönelik şiddet, daha çok fiziksel güç kullanımı olarak dar çerçevede ele alınmaktadır. Türkiye’de yapılan medyada kadınlara yönelik şiddet çözümlenmelerinde de şiddet çoğu kez böylesi dar bir çerçevede ele alınmaktadır. Daha geniş bir kavrayışla soruna yaklaşan çalışmalar ise, medya ve kadınlara yönelik şiddetin temsili açısından tablonun daha da iç karartıcı olduğunu ortaya koymaktadır (Dursun, 2010: 20-21).

Medya içeriğinin en önemlilerinden biri olan haberler bile nesnel/tarafsız değildir. Uğur Tanrıöver (2007: 151-152)'e göre haber bile, "...hem genel olarak medya endüstrisinin, hem içinde yer aldığı medya kuruluşunun ve o kuruluşta söz sahibi olanların, hem de yazarının siyasal, kültürel ve 'cinsel' özelliklerini" yansıtır. Tokgöz'ün (2010: 228) yaptığı araştırmaya göre haberin kitleye ulaştırılabilir olarak değerlendirilmesindeki en önemli etkenlerden biri 'ilgi çekicilik'/'ses getiricilik'tir. Kadınlara yönelik şiddet haberlerinde de kullanılan dil ve görsellerde bu özellik ön planda tutulmaktadır. İlgi çekicilik ilkesi "diğer tüm ilkeleri tanımlayan" olarak öne çıkmaktadır. Aziz ve arkadaşlarının yaptığı araştırma (Aziz et al., 1994: 52-53) bu bulguları desteklemektedir. Araştırma en çok öldürmeyle sonuçlanan olayların haberleştirildiğini, şiddet haberlerinin magazinelleştirildiğini, şiddetin nedenlerinin geleneksel ataerkil yapı içindeki kadının konumunu yeniden üretecek şekilde daha çok 'namus' ile bağlantı kurularak sunulduğunu göstermektedir.

Şakı Aydın (2015) ise haber medyasının bu tür olaylara ticari bir mantıkla; 'çok izlenecek-çok satacak' bir olay olarak yaklaştığı görüşünde. Şakı Aydın'a göre burada medyanın önemsedığı asıl konu, kadınlara yönelik şiddet değil, dikkat çekici bir haber sunmaktır. Rao'nun (2014) televizyon haberlerini incelediği çalışmaya göre de kadınlara yönelik şiddetle ilgili haberlerde 'kâr' hırsı haber etiğinin önüne geçmektedir. Suçun şiddeti, sıklığı veya niteliği yerine kadınların sosyal sınıfı gibi kriterler kadınlara yönelik şiddetle ilgili olayların haber değeri olup olmadığını belirlemektedir.

AMAÇ VE YÖNTEM

Amaç

Bu çalışmanın amacı, Türkiye'de kadınlara yönelik şiddetin televizyon haberlerindeki temsil biçimlerini incelemek, söz konusu temsil biçimlerinin erkek egemen söylemle bağlantısını eleştirel bir yaklaşımla ortaya koymaktır. Bu amaç doğrultusunda, farklı yayın çizgilerine sahip televizyon kanalları Kanal D, Kanal 7 ve TRT1'in ana haber bültenleri üç aylık (1 Ocak-31 Mart 2015) bir araştırmayla; eleştirel söylem analizi kullanılarak incelenmiştir. Özgecan Aslan cinayeti merkeze alınarak yapılan incelemede, cinayetin öncesi ve sonrasındaki süreçte söz konusu televizyon kanallarının kadınlara yönelik şiddetle ilgili temsil biçimlerinde/söylemlerinde değişiklik olup olmadığı saptanmaya çalışılmıştır. Çalışmada üzerinde durulan bir başka konu ise, farklı yayın anlayışı/ideolojik yapılanmalara sahip olan üç televizyon kanalının kadınlara yönelik şiddet konusunda ne ölçüde benzeştikleri/farklılaştıklarıdır.

Çalışmada ayrıca, alternatif temsil biçimleri ve toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı bir söylem geliştirilmesi için önerilerde bulunulmuştur.

Yöntem

Bu çalışmada bir niteliksel durum analizi olan eleştirel söylem çözümlemesi kullanılmıştır. Niceliksel bazı verilerden de amaçlar doğrultusunda yararlanılmıştır. Eleştirel söylem analizi, toplumsal ve siyasal bağlamdaki konuşma ve metinlerde egemenliğin, eşitsizli-

ğin ve toplumsal gücün inşası ve yeniden üretilmesi üzerine odaklanmaktadır. Eleştirel söylem analizcilerinin temel amacı toplumsal eşitsizliği ortaya koymaktır (van Dijk 2001: 352). Van Dijk'a göre (as cited in Özer, 2009: 52), eleştirel söylem çözümlemesi, öncelikle söylemin kendisinden kaynaklanan haksızlık, eşitsizlik ve iktidarın kötüye kullanılmasının söylemsel boyutlarına odaklanmaktadır. Eleştirel söylem analizi, toplumsal yapıdaki güç/ iktidar ilişkilerinin söylem içindeki kurgulanma biçimlerini açıklamaya çalışırken bu ilişkilerin eleştirisinden hareket etmektedir (İnal, 1996: 96).

Eleştirel söylem analizi eşitsizliği ortaya çıkarabilmek için, metnin içine yerleştirilmiş, çoğu zaman açık olmayan ideolojik yapıları ortaya çıkarmayı hedeflemektedir. Bu nedenle ideoloji konusu van Dijk'ın çalışmalarında önemli bir yere sahiptir. İdeolojik çerçevelerin oluşumu, uygulanışı ve dönüşümündeki süreçler üzerinde duran Van Dijk söz konusu ideolojik çerçevelerin sistematik bir sosyo-bilişsel çözümlemesini yapmaya çalışmaktadır (1994: 340-341). Medyanın ideolojik yeniden üretim aracı olduğunu vurgulayan Dijk'a göre, medyanın kimin tarafından ve hangi süreçlerden geçilerek denetlediği çok önemlidir. Eleştirel söylem çözümlemesi, eşitsizliğin ve egemenliğin yeniden üretim sürecindeki dil kullanımının/dilin rolünün ve söylem ya da iletişimsel olayların bir dökümünü yaptığı ölçüde çözümlemelere önemli katkı yapabilir (as cited in Özer, 2009: 53).

Haber söylem olarak ele alan van Dijk, haber söyleminin toplumda var olan egemen söylemlerin bir ürünü olduğunu savunur. Dolayısıyla haberin söylemi iktidarı/gücü elinde bulunduran kuruluş ve kurumların söylemlerinden farklı değildir (as cited in İnal, 1996: 96). Haber söyleminin güç potansiyelinin çok büyük olduğunu belirten van Dijk, haberleri derinlemesine incelemenin iktidarın uygulamaları ve bu uygulamaları destekleyen ideolojilerin iletişimini ve kazanımlarını anlamak açısından büyük bir önem taşıdığına altını çizer (as cited in Boztepe, 2015: 294-295).

Van Dijk haber metinlerini semantik (anlambilimsel) ve sentaktik (sözdizimsel) açıdan ele almaktadır. Haber sentaksı, kullanılan cümlelerin gramatik yapılarıdır. Semantik ise cümlelerin, sözcüklerin ve dolayısıyla bütün söylemin anlamıyla ilgilidir. Van Dijk'ın söylem çözümlemesi modeli iki bölümden oluşmaktadır: Makro yapı ve mikro yapı. Makro yapı bölümü, iki başlık altında incelenmektedir: 'Tematik çözümleme ve şematik çözümleme'. Makro yapı çözümlemesinde haber başlıkları/girişleri, ardalın ve bağlam bilgisi, ana olayın sunumu, haber kaynakları, olay taraflarının değerlendirmeleri gibi unsurlar incelenmektedir. Mikro yapı unsurlardan biri olan sentaktik çözümlemede cümlelerin kullanım yapıları ele alınmaktadır. Ele alınan diğer unsurlar ise şunlardır: haber retorisi, bölgesel uyum ve sözcük seçimleri (Van Dijk, 1988b: 15-16).

Çalışmada önce haber metinlerinin makro yapıları incelenmiştir. Bu kapsamda, haber giriş ve spotları ele alınmış (televizyon haberi olduğu için haber bantları), tematik çözümleme uygulanmıştır. Daha sonra şematik çözümleme (durum ve yorum) yapılmıştır. Burada, ana olay ve sonuçlarının ele alınış biçimine ve artalan bilgisinin yeterince verilip verilmediğine bakılmıştır. Mikro yapı incelemesinde ise kelime seçimi, cümlelerin yapıları-sıralanma biçimleri ve haber retorisinde görüntü, kullanılan mecazlar, tonlamalar, benzetmeler ve deyimler incelenmiştir. Çalışmada, söylem çözümlemesi yapılan araç

televizyon olduğu için televizyona özgü kavramlar kullanılmış, görüntü çözümlemesine retorik öge olarak önem verilmiştir.

Çalışmanın varsayımı; kadınlara şiddet söz konusu olduğunda farklı yayın anlayışı/ideolojik yapılanmalara sahip olsalar da televizyon kanallarının benzer sorunlu temsil biçimleri kullandığıdır. Çalışmanın varsayımını ispatlamak amacıyla, büyük sermaye gruplarından birine ait olan ve “yeni liberal” ideolojiyi temsil eden Kanal D, dini söylemlerin yaygın olarak kullanıldığı “yeni muhafazakâr” ideolojiye sahip Kanal 7 ve konumu gereği tüm vatandaşlara eşit mesafede olması gereken kamu televizyonu TRT 1 araştırmanın örnekleme olarak alınmıştır. İnceleme, ulusal yayın yapan söz konusu kanalların 1 Ocak-31 Mart 2015 tarihleri arasında yayınlanan ana haber bültenleriyle sınırlandırılmıştır.

Çalışmada Şubat 2015’te Mersin’de işlenen Özgecan Aslan cinayeti merkeze alınarak, kadınlara yönelik şiddetin temsil biçimleri incelenmiştir. Çalışmanın yapıldığı zaman dilimi cinayetin öncesini (44 gün) ve sonrasını (46 gün) kapsamaktadır. Bu yolla kamuoyunda geniş yankı uyandıran bu tür olayların, kadınlara yönelik şiddetle ilgili temsil biçimlerinde değişikliğe yol açıp açmadığı saptanmaya çalışılmıştır. İncelemenin, 7 Haziran 2015’te yapılan genel seçimin kampanya sürecini içermesi ise, kadınlara yönelik şiddetle ilgili politik söylemleri ve bu söylemlerin televizyon haberlerinde yer alma biçimlerini değerlendirebilmemiz açısından seçilen zaman dilimini önemli kılmaktadır.

Türkiye’de kadınlara yönelik şiddetle ilgili çalışmalar daha çok yazılı medya üzerine yoğunlaşmaktadır. Bu çalışma, kadınlara yönelik şiddetin televizyon haberlerinde temsilini inceleyen az sayıdaki çalışmadan biri olması açısından önem taşımaktadır (Bu konuda Türkiye’de yapılmış çalışmalar için bkz.: Toker & Altun, 2015; İlhan & Civelek, 2014; Dursun, 2008). Sutherland ve çalışma arkadaşlarının, Türkiye dâhil pek çok ülke üzerine yaptığı inceleme, kadınlara yönelik şiddetle ilgili temel/birincil çalışmaların ağırlıklı olarak gazeteler ile ilgili olduğunu ortaya koymuştur. 2000-2015 yılları arasında kadınlara yönelik şiddetle ilgili 48 çalışma (44 makale, 4 rapor) yapıldığını saptayan bu incelemeye göre, söz konusu çalışmaların 44’ü basılı ya da online gazetelerle ilgilidir. Kadınlara yönelik şiddetin televizyonda ele alınma biçimiyle ilgili çalışmalar ise sadece dört tanedir (2015: 10). Dursun’un (2011) 1975-2010 yılları arasında Türkiye’de yapılan “medya/kadın” çalışmalarını ele aldığı incelemesi de benzer sonuçları ortaya koymaktadır.

BULGULAR

İncelemenin yapıldığı zaman diliminde TRT 1, Kanal D ve Kanal 7 ana haber bültenlerinde, kadınlara yönelik şiddeti ele alan 131 habere yer verilmiştir. Buradaki sorun, haberlerin sayısı ya da sürelerinden ziyade içerikleriyle ilgilidir. İncelenen haberlerde, kadınların erkek egemen sistem çerçevesinde eril bir söylemle ele alındıkları saptanmıştır. İncelemede kadınlara yönelik şiddetin toplumsal-politik bağlamından koparılarak aktarılması, bireyselleştirilmesi, normalleştirilmesi, adli bir olay olarak ele alınması, fiziksel şiddette indirgenmesi; şiddete maruz kalan kadınların ‘kurban’ gibi gösterilmesi gibi sorunlu temsil biçimleri ve söylemler saptanmıştır.

Sözü edilen sorunlu temsil biçimleri ve söylemlere incelenen üç kanalda da rastlanmakla birlikte -televizyonların yayın politikaları çerçevesinde- sorunlu temsil ve söylemlerin yoğunluklarının değiştiği tespit edilmiştir.

Kanal 7 Ana Haber Bültenlerinin Çözümlemesi

Makro Yapı-Tematik Yapı

Başlık/lar:

Kanal 7 ana haber bültenlerinin çözümlemesinde, ilk olarak haberin ana temasını özetle/açıklama konusunda önemli bir rolü bulunan başlıklar (haber bantları) ele alınmış; kadınlara yönelik şiddetle ilgili hangi konuların ön plana çıkarıldığı saptanmaya çalışılmıştır. Başlıklara incelenerek ayrıca, Özgecan Aslan cinayetinin öncesi ve sonrasında kanalın temsil biçimlerinde/söylemlerinde değişiklik olup olmadığı saptanmaya çalışılmış ve şu sonuçlara ulaşılmıştır:

İncelemenin yapıldığı dönemde, Kanal 7 kadınlara yönelik şiddet konusunu işleyen 58 habere yer vermiştir. Bu haberlerin 13'ü Özgecan Aslan cinayetinden önceki 44 günde yapılmıştır. Haber başlıkları incelendiğinde haberlerden dokuzunun cinayet, birinin fiziksel şiddetle ilgili olduğu görülmektedir. Haberlerden biri hükümetin kadınlara yönelik şiddeti önlemek için atmayı planladığı adımlarla, iki haber politikacıların ya da politikacı eşlerinin yaptığı açıklamalarla ilgilidir.

Kanal 7 Özgecan Aslan cinayetinin işlendiği tarihten sonraki 46 günde ise kadınlara yönelik şiddete dair 45 adet habere yer vermiştir. Söz konusu haberlerden 19'u doğrudan Özgecan Aslan cinayetiyle ilgilidir. Bu durum Aslan cinayetinin, kanalın kadın cinayetlerine olan ilgisini arttırdığını ortaya koymaktadır. Haber sayısı açısından değerlendirildiğinde, Kanal 7 ana haber bültenlerinde kadınlara yönelik şiddete yeterince yer verildiği söylenebilir. Ancak, söz konusu haberlerdeki temsil biçimleri sorunludur. Haberlerin büyük bir bölümü cinayetlerin kriminal yönüne eğilmekte, siyasilerin cinayetlerle ilgili açıklamaları ön plana çıkarılmaktadır. Sorunun nedenleri ve çözüm yöntemlerine ise yeterince değinilmemektedir. Başlıklar incelendiğinde, haberlerden sadece beşinin (K7-2, K-15, K-20, K7-30, K7-51) cumhurbaşkanı ya da hükümet üyelerinin sorunun çözümüyle ilgili yapmış oldukları açıklamalarla ilgili olduğu anlaşılmaktadır.

Haber Girişi/spot:

58 haberin giriş cümleleri incelendiğinde öne çıkarılan temalar şöyle özetlenebilir: Haberlerin büyük bir bölümünde, habere konu olan olayları sadece başlığa ve alt-başlığa bakarak anlamak mümkündür. Bunun temel nedeni haberlerin büyük bir bölümünün başta Özgecan Aslan cinayeti olmak üzere, kadın cinayetleriyle ilgili olması ve başlıkta/alt-başlıkta cinayetlerle ilgili bilgilerin verilmesidir. İki haberde ise (K7-2, K7-8) başlığa bakarak haberin içeriğini anlamak güçtür.

Haber girişi/spota bakıldığında olaylarla ilgili daha fazla ayrıntının verildiği görülmektedir. Haber girişi/spotlarla başlıklar arasındaki ilişkinin genelden özele bir gidiş olduğu anlaşılmaktadır. Bu haliyle başlıklar özetleme yapmakta, giriş paragraflarına temel oluşturmaktadır.

Şematik Yapı-Haberin Gelişimi:

Şematik yapı unsurlarından 'ana olayın sunumu'na bakıldığında haber girişlerinin öne çıktığı görülmektedir. Başlıktaki önermeler metnin ana bilgisini özetlemekte, haber girişinde ise ayrıntılara yer verilmektedir.

Olaylara haber değeri verilmesinin gerekçesi, haber girişlerinden çıkarılabilmektedir. 31 haberin içeriğini cinayet ve fiziksel şiddet haberi oluşturmaktadır. 16 haber ise Özgecan Aslan cinayetiyle ilgilidir (yargı süreci, protesto gösterileri, ailenin ve siyasilerin konuyla ilgili açıklamaları). Kanal 7 kadınlara yönelik şiddete, 'kriminal-adli' unsurlar açısından haber değeri atfetmektedir. Kanalın, kadın cinayetlerini polis-adliye haberleri bölümünde yayınlaması da bu tutumunu pekiştirmektedir.

Haberlerin tamamında artalan ve bağlam bilgisi yetersizdir. Kadınlara yönelik şiddetin ekonomik-politik-psikolojik-toplumsal nedenlerine ve sorunun çözümüne ilişkin bilimsel verilere ya da değerlendirmelere haberlerde yer verilmemiştir. Bunun yerine siyasetçilerin konuyla ilgili açıklamaları ve siyasetçiler arasındaki tartışmalar aktarılmıştır.

Olay taraflarının olayları değerlendirmesi açısından incelendiğinde, kadınlara yönelik şiddetle ilgili görüş belirtenlerin çoğunun erkek olduğu saptanmıştır. Kadınlara yönelik şiddetin önlenmesi konusunda görüşlerine başvuru olan kadınlar ise, konunun uzmanı olmayan siyasetçi eşleridir.

Mikro Yapı

Cümle yapılarına bakıldığında, kısa ve basit cümleler kullanıldığı dikkat çekmektedir.

Haberde geçen kelimeler incelendiğinde ise, 'av tüfeği ile', 'korkunç bir cinayet', 'boğazı kesilerek', 'kalbinden 'bıçakla, 'bıçaklandığı', 'bıçaklanarak', 'damat dehşeti', 'tüyler ürperten', 'hunharca katledilen', 'öldüresiye dövdü', 'cesedini parçalara...', 'ezdi', 'yanmış ceset', 'canına kıydı', 'kayınbirader kurşunu', 'boğarak öldürdü', 'boğazı kesilerek', 'silahla', 'meyve bıçağıyla', 'morg', 'otopsi', 'soruşturma', 'adliye' gibi adli ya da kriminal yapıyı ön plana çıkaran kelimelerin kullanıldığı görülmektedir. Haberlerde ayrıca 'gözyaşları içinde', 'gözyaşlarını tutamadı', 'acı dayanılmazdı' gibi dramatik yapıyı öne çıkaran kelime ya da kelime gruplarına rastlanmıştır.

Cümle yapılarına bakıldığında cümleler arasında bir nedensel ilişki kurulduğu anlaşılmaktadır. Ancak, bu nedensel ilişki cinayetin işlenme biçimine, suçluların yakalanma süreçlerini öyküleştirecek aktarılmasına dayanmaktadır. Kadınlara yönelik şiddetin nedenlerine ise değinilmemiştir.

Retorik açıdan bakıldığında Kanal 7'nin haberlerde ağırlıklı olarak kendi muhabir ve kameramanlarını kullandığı, bazı haberlerde ise ajanslardan görüntü aldığı tespit edilmiştir. Görüntüler incelendiğinde, haber metinlerinin söyleminde verilen dramatik mesajlar ile anlatıda verilen mesajın örtüştüğü anlaşılmaktadır. Bu çerçevede, kadınlara yönelik şiddet haberlerinin ambulans-cenaze aracı görüntüsü ya da ağlayan yakınların görüntüleriyle başladığı saptanmıştır. Öldürülen kadınların yakınlarının ağladıkları, baygınlık geçirdikleri anların haberlerde defalarca ekrana getirildiği saptanmıştır. Bu görüntüler dramatikliği pekiştiren baş, omuz gibi yakın çekimlerle izleyiciye aktarılmıştır. Haber bültenlerinde ekranın ikiye ayrılması sık kullanılan bir tekniktir. Ekranın bir tarafında öldürülen kadınların fotoğrafları, diğer tarafında ise tabutları ya da yakınlarının ağlama görüntüleri verilmektedir. Bu görüntüler haberlerin dram üzerine inşa edilen söylemini pekiştirmektedir. Haberleri sunan spikerlerin de ses tonları, mimikleri ve jestleriyle haberlerin söylemini güçlendirdikleri saptanmıştır.

Haberlerde en fazla yer verilen bir diğer görüntü olay yeri inceleme ekiplerinin yaptığı çalışmalarla ilgilidir. Kadınlara yönelik şiddet haberleri, cinayetin işlendiği yerde bulunan polis araçlarının yakın çekim görüntüleriyle ya da olay yerinden uzaklaşan cenaze aracının çekimiyle son bulmaktadır. Haberlerde zanlıların polis ya da jandarma tarafından adliyeye ya da sağlık kontrolüne götürüldükleri anlarda çekilmiş görüntülere sıkça yer verilmektedir. Haberlerde yer verilen bir başka görüntü ise cinayetlerde kullanılan silah ya da cinayet aletlerinin yakın çekim görüntüleridir. Bu görüntüler haberlerin kriminal yapısı-söylemi açısından işlevseldir.

Haberlerde, öldürülen kadınların evlerinin içinden çekimler yapılmakta, ceset torbalarındaki cenazeler defalarca ekrana getirilmektedir. Haberlerde arbede görüntüleri de sık sık ekrana getirilmektedir. Bazı haberlerde ise (K7-2, K7-30, K7-51) kadınlara yönelik şiddet görüntülerinin mozaiklenerek ekrana getirildiği görülmektedir.

Kadınlara yönelik şiddet haberleri genellikle bültenin ilk 20 dakikasından sonra yayınlanmıştır. Söz konusu haberler polis-adliye haberleri bölümünde yer almış, bir magazin haberinden ya da can kaybının olmadığı bir kaza haberinden sonra kendilerine yer bulabilmişlerdir. Örneğin 'KORUMA ALTINDA ÖLDÜRÜLDÜ' (K7 32) başlıklı haber 47 dakikalık haber bültenin 40'inci dakikasında yayınlanmıştır. Bu haberden önceki haberler ise 'SAĞLIK İÇİN KURUFASULYE' ve 'PEŞPEŞE TIR KAZALARI-ABD'DEKİ KAZALAR KAMERALARA BÖYLE YANSIDI' başlıklarını taşımaktadır.

Toplumda geniş yankı uyandıran Özgecan Aslan cinayeti de, ilk kez yayınlandığında (13.02.2015) 20 dakikalık bültenin 15. dakikasında diğer polis-adliye haberleri arasında kendisine yer bulabilmiştir. İkinci gün (14.02.2005) 'LİNÇTEN POLİS KURTARDI- ÖZGECAN ASLANIN KATİL ZANLILARI SORGUDA' başlığı ile yayınlanan haber de bültenin ortalarında yayınlanmıştır. Bu haberden önceki haber ise 'DONDURUCU HAVA VE KAR GELİYOR'dur. Cinayetin sosyal medyada hızla yayılması ve kamuoyunda geniş yankı uyandırmasının ardından, diğer kanallar gibi Kanal 7 televizyonu da konuya daha fazla önem vermeye başlamıştır. Politikacıların da konuyla ilgili yorum yapmaya başlamasıyla söz konusu cinayete ve kadınlara yönelik şiddetle ilgili diğer olaylara bültenlerin ilk sıralarında yer verilmeye başlanmıştır.

Kanal 7 haber bültenlerinde kadınlara yönelik şiddete gerekçe yaratan, şiddeti meşrulaştıran söylemler saptanmıştır. Bir haberde (K7-34), 'Antalya'da yaşayan Hüsne Aslan dün gece erkek arkadaşı Şahin Koşar'la buluştu' denilmektedir. Cümlede yer verilen 'gece' kelimesiyle ideolojik üretim yapılmıştır. Bu kelime yananlam düzeyinde incelendiğinde ulaşılan sonuç: 'Kadınlar geceleri dışarıya çıkmamalıdır, çıkarlarsa başlarına bu tür olaylar gelir'dir. Ayrıca 'kadının gece dışarıya çıkmış olması' Türkiye'deki yargılamalarda ceza indirimi sağlamaktadır. Kanal bu kullanımla toplumda var olan egemen sorunlu söylemi de yeniden üretmiştir. Benzer şekilde cinayetler için 'kıskançlık krizine giren', 'evi terk eden eşini', 'öfkeli koca', 'ev satışı nedeniyle' gibi yüzeysel nedenlerin öne sürüldüğü tespit edilmiştir. İki haberde (K7-38, K7-39), kullanılan 'koca dayaağı' ifadesinin de toplumda var olan ataerkil yargıların yeniden üretimi olduğu düşünülmektedir. Bu ifade ile kadının eşi tarafından şiddete maruz kalması normalleştirmektedir. Bir haberde (K7-52) geçen 'namusumu temizledim' notuna yapılan vurgu ve cinayetin 'namus' gerekçesiyle işlenmesinin eleştirilmemesi de sorundur. Haberde cinayetin nedeni 'kıskançlık krizi' olarak açıklanmıştır. Böylece haberin söyleminde, söylenenlerden çok söylenmeyenlerle ideolojik üretim yapılmıştır.

Kadınların sorunlarını taleplerini dile getirdikleri 'Dünya Emekçi Kadınlar Günü' kutlamalarına yeterince yer vermemiştir. Başbakan Ahmet Davutoğlu'nun kadınları günü nedeniyle yaptığı açıklama bülteninde ilk haber olarak yayınlanmış, kadınlar günü kutlamaları ise bültenin 20. dakikasında kendisine yer bulabilmiştir. Haber toplamı 2 dakika 38 saniyedir. Kadınların bu eylemlerde hangi sorunları dile getirdikleri, taleplerinin ne olduğu, hükümete yönelik eleştirilerine yer verilmemiştir.

Haberlerde bazı kadınlar ötekileştirilerek temsil edilmiştir. Bir haberde (K7-18) "Mersin Adliyesi önünde de eylem vardı. Kendilerini korkuluklara zincirleyen bir grup kadın zincirleri kesmek isteyen polise saldırınca gözaltına alındı" denilmektedir. Oysa görüntüler, 'polise saldırı' iddiasıyla çelişmektedir. Görüntülerde kadınların zincirleri kesmeye çalışan polislerle engel olmaya çalıştıkları görülmektedir. Kanalın kadınları suçlayıcı ifadelerle yer vermesinin, kadınların taşıdıkları pankart ve attıkları sloganlarla hükümeti/devlet yetkililerini eleştirmesinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Kanal 7'nin kadınlara yönelik şiddet haberleştirmesine genel olarak bakıldığında, haberin söyleminde ideolojik üretim yapıldığı görülmektedir. İdeolojik üretim kadınlara yönelik şiddetin haberlerde adli olay-suç ve dram üzerinden kurulması, politik malzeme haline getirilmesi, normalleştirilmesi, sosyal bağlamdan koparılması-bireyselleştirilmesi, kadınların suçlanması gibi nedenlerden kaynaklanmaktadır. Kanal 7 ana haber bültenlerinde ayrıca, kadınlara yönelik şiddet ile ilgili söylenenlerden çok söylenmeyenlerle, gösterilenlerden ziyade gösterilmeyenlerle ideolojik üretim yapılmıştır. Kadınlar yok edilerek, ötekileştirilerek temsil edilmiştir.

TRT 1 Ana Haber Bültenlerinin Çözümlemesi

Makro Yapı-Tematik Yapı

Başlık/lar:

Başlıklar, haberlerin ana temasını özetler/açıklar. TRT 1'in kadınlara yönelik şiddetle ilgili hangi konuları ön plana çıkarıldığını ortaya koymak amacıyla öncelikle başlıklar (haber bantları) ele alınmıştır. Başlıklardan yola çıkılarak, Özgecan Aslan cinayetinin öncesi ve sonrasında TRT 1'in kadınlara yönelik şiddetle ilgili söylemlerinde ve temsil biçimlerinde değişiklik olup olmadığı da saptanmaya çalışılmış ve şu sonuçlara ulaşılmıştır:

TRT 1 kadınlara yönelik şiddet konusunu işleyen 34 habere yer vermiştir. Özgecan Aslan cinayetine kadar geçen 44 günlük sürede, sadece iki haberde kadınlara yönelik şiddet ele alınmıştır. Bu haberlerden biri (T-1), kadınlara yönelik şiddetle ilgili bir araştırmanın sonuçlarının açıklandığı toplantıdır. Ancak haberde dönemin başbakanı Ahmet Davutoğlu'nun eşi Sare Davutoğlu'nun toplantıda yaptığı konuşma ön plana çıkarılmıştır. Diğer haber ise (T-2), kadın sığınma evleriyle ilgilidir. Özgecan Aslan cinayetinin işlendiği tarihten sonraki 46 günde 32 adet 'kadınlara yönelik şiddet' haberine yer verilmiştir. Bu haberlerin 19'u doğrudan Özgecan Aslan cinayetiyle ilgilidir.

TRT 1'in, kadınlara yönelik şiddet olgusunu Özgecan Aslan cinayetinden önce yeterince ele almadığı görülmektedir. Özgecan Aslan cinayetine de ilk günlerde hiç değinilmemiş; cinayet, Ahmet Davutoğlu'nun konuyla ilgili açıklamasından sonra (15.02.2015) haber olabilmıştır. Cinayetin kamuoyunda ve siyaset gündeminde tartışılmaya başlanmasıyla birlikte kanalın kadınlara yönelik şiddetle ilgili haberlere daha fazla yer verdiği görülmektedir. Niceliksel olarak yeterli olmayan bu haberler, niteliksel anlamda da sorunludur. Bu haberler ağırlıklı olarak siyasetin açıklamaları, siyasi tartışmalar çerçevesinde ele alınmıştır. Bunun yanında davanın seyri ve cinayet sonrası yapılan eylemler haberlerde geniş yer bulmuştur. TRT 1'de Özgecan Aslan cinayeti dışında bir cinayet haberi (T-27) ve bir fiziksel şiddet (T-29) haberi yayınlanmıştır. Diğer şiddet türlerini ele alan haberlere ise hiç yer verilmemiştir.

TRT 1, bültenlerinde kadınlara yönelik şiddetin önlenmesi için alınan önlemlerin ve çözüm önerilerinin tartışıldığı haberlere de yer vermiştir. Bu yaklaşım, haberlerin sayısı ve nitelikleri yeterli olmasa da olumludur.

34 haberin birçoğunda, habere konu olan olayları sadece başlığa bakarak anlamak mümkündür. Bunun temel nedeni haberlerin büyük bir bölümünün Özgecan Aslan cinayetiyle ilgili olmasıdır. Haber girişi/spota bakıldığında olaylarla ilgili daha fazla ayrıntının verildiği görülmektedir. Haber girişi/spotlarla ile başlıklar arasındaki ilişkinin genelden özele bir gidiş olduğu anlaşılmaktadır.

Şematik Yapı-Haberin Gelişimi:

Şematik yapı unsurlarından ana olayın sunumuna bakıldığında, haber başlıkları ve haber girişi öne çıkmaktadır. Ana olay genel anlamda başlıklarda ve haber girişinde verilmektedir. Sonuca bakıldığında yine haber başlıkları ve haber girişi öne çıkmaktadır. Olaylara

haber değeri verilmesinin gerekçesi, haberlerin giriş bölümlerinden çıkarılabilmektedir. Kadınlara yönelik şiddet haberlerine Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve dönemin başbakanı Ahmet Davutoğlu başta olmak üzere iktidar mensuplarının açıklamaları nedeniyle haber değeri atfedildiği görülmektedir. Özgecan Aslan cinayeti sonrasında kamuoyunun kadınlara yönelik şiddete duyarlı hale gelmesi de, kanalın kadınlara yönelik şiddet olaylarına daha fazla eğilmesini sağlamıştır.

Üç haber (T-2, T-24, T-25) dışındaki tüm haberlerde artalan ve bağlam bilgisi yetersizdir. Haberlerde, kadınlara yönelik şiddetin ekonomik-politik-psikolojik-toplumsal nedenlerine ve sorunun çözümüne ilişkin bilimsel verilere yer verilmemiştir. Bunu yerine siyasetçilerin konuyla ilgili açıklamaları, politikacılar arasındaki tartışmalar yayınlanmıştır.

Olay taraflarının olayları değerlendirmesi açısından incelendiğinde, TRT 1’de erkeklerin kadınların adına konuştuğu, az sayıda kadının (Prof. Dr. Gülriz Uygur, Av. Lale İncesu- Gelincik Projesi başkanı, Hazar Eğitim Kültür ve Dayanışma Derneği’nden Ayla Kerimoğlu) görüşüne başvurulduğu görülmektedir. Cinayet ve kadınlara yönelik şiddet haberlerinde görgü tanığı olarak öldürülen kişilerin yakınlarına ve komşularına yer verilmiştir. Bazı haberlerde metafor kullanılmıştır: “...gececik bir kızın bu şekilde öldürülmesi ve tecavüze uğraması, yüreğimize kan oturdu gerçekten, bir taş oturdu”, “...anne yüreği bir başka yanıyor”.

Mikro Yapı

Cümle yapılarına bakıldığında, kısa ve basit cümleler kullanıldığı görülmektedir.

Haberde geçen kelimelere bakıldığında ise ‘başbakan’, ‘cumhurbaşkanı’, ‘meclis’, ‘meclis başkanı’, ‘bakan’, ‘hükümet-iktidar’, ‘devlet büyükleri’, ‘siyasiler’, ‘muhalafet’ kelimeleri haberlerde politikacıların ön plana çıkarıldığını ortaya koymaktadır. Bunun yanında ‘ağlıyor’, ‘acılı’, ‘acıyı’, ‘acı’ gibi kelimelerle olayların dramatik yönleri ve ‘bıçak’, ‘darp’, ‘ceset’, ‘adli tıp’, ‘otopsi’, ‘mahkeme’ gibi kelimelerle olayların adli-kriminal yönleri öne çıkarılmıştır.

Cümlelere bakıldığında nedensel ilişkinin olduğu, cümleler arasında bir nedensel ilişki kurulduğu anlaşılmaktadır. Ancak, bu nedensel ilişki cinayetin işlenme biçimine, suçluların yakalanma süreçlerini öyküleştirerek aktarılmasına dayanmaktadır. Şiddetin nedenlerine, son yıllarda hızla artmasına dair bilgilere yer verilmemiştir.

Haberlere TRT muhabirlerinin gözlemlerinin kaynaklık ettiği, bir diğer deyişle haberlerde birinci el kaynağa başvurulduğu görülmektedir. Haberlerde yer verilen görüntüler incelendiğinde, haber metniyle paralel bir biçimde siyasetçi eksensiz görüntülerin ön plana çıkarıldığı görülmektedir. Haberlerin dramatik ve adli yönünü öne çıkaran görüntülere de sıkça yer verilmiştir. Bu haberler ağırlıklı olarak Özgecan Aslan cinayetiyle ilgilidir: Annenin ve babanın ağlarken yakın çekim (baş, göğüs) görüntüleri, taziye ziyaretine gidenlerin anneye sarılırken, annenin elini tutarken yakın çekim görüntüleri, ağlayan vatandaşların yakın çekim görüntüleri ve cenaze töreninden görüntüler. Haber spikerleri, özellikle Özgecan Aslan cinayetine ilişkin haberlerde beden diliyle konuyu dramatikleştirmiştir. Kadınlara yönelik şiddetin ele alındığı haberlerde, şiddet görüntüleri mozaiklenerek sık

sık kullanılmıştır. Şiddet gördüğü için hastanede tedavi gören kadınların görüntüleri de mozaiklenerek ekrana getirilmiştir. Haberlerde ayrıca, zanlıların adliyeye götürülme görüntüleri, olay yeri inceleme ekiplerinin görüntülerine sıkça yer verilmiştir.

Haberlerde kadınlara yönelik şiddete duyarlılığı gösteren örnekler de rastlanmaktadır. ‘Baskıya, çocuk gelinlere karşı DUR DE’ ve ‘Erkek değil adam ol’ pankartlarının yakın çekimle ekrana getirilmesi bu anlamda önemlidir.

Televizyonun olayı haberleştirmesine genel olarak bakıldığında haberin söyleminde ideolojik üretim yaptığı söylenebilir. İdeolojik üretim devleti-hükümeti koruyan-haklılaştıran bir söylemle ortaya çıktığı gibi; erkek egemen söylemi yeniden üreten, zaman zaman kadını sorumlu tutan ya da şiddeti ‘öfke, namus, tartışmanın kavgaya dönüşmesi’ gibi nedenlerle açıklayan bir söylemle de kendini gösterebilmektedir. TRT 1 ana haber bültenlerinde sık rastlanan söylemlerden biri, ‘devletin-hükümetin kadınlara yönelik şiddeti önlemek için elinden geleni yaptığı’dır: “Hükümet çalışmalarına hız kesmeden devam ediyor.” (T-2), “Başbakan ayrıca kadına karşı şiddetin önlenmesi için seferberlik başlattı..., ilave güvenlik önlemleri gündeme geldi” (T-15), “Eskişehir’de şiddeti önleme timi kuruldu/Konyalı şoförlere kriter-yüz kızartıcı suça karışanlar mesleğe alınmıyor” (T-19), “şiddete karşı elektronik bileklik (T-14)”, “elektronik kelepçe dönemi-belirlenen mesafeyi geçen şahsa polis müdahalesi” (T-18). Bu söylemin sıkça karşımıza çıkmasının yaklaşan seçimlerle de bağlantılı olduğu düşünülmektedir. Bu söylemi destekleyen-tamamlayan bir diğer söylem ise dünyanın gelişmiş ülkelerinde de şiddetin çok fazla olduğu vurgusudur: “Amerika Birleşik Devletleri’nde her 15 saniyede bir kadın şiddet görüyor. Avrupa’da da Türkiye’de de durum pek iç açıcı değil.” (T-1), “Mahinur Özdemir: Avrupa’da kesinlikle daha az değil” (T-1). Bu tür söylemler cinayetleri normalleştirmektedir.

Bakanlar, milletvekilleri, diyanet işleri başkanı, valiler, emniyet müdürleri gibi devlet görevlilerinin görüşlerine sık sık yer verildiği görülmektedir. Bu kişilerin tamamına yakını erkektir. Toplumun tamamını temsil etmesi gereken TRT, kadınları-kadın örgütlerini yok saymıştır. Kanal, Dünya Kadınlar Günü etkinliklerine hiç yer vermemiştir. Muhalefet partilerinin görüşlerine ise oldukça az yer ayırmıştır. Başka bir deyişle haberlerin söyleminde söylenenlerden çok, söylenmeyenlerle ideolojik üretim yapılmıştır.

Kanal D Ana Haber Bültenlerinin Çözümlemesi

Makro Yapı-Tematik Yapı

Başlık/lar:

Kanal D ana haber bültenlerinin çözümlemesinde ilk olarak, başlıklar (haber bantları) ele alınmış; kadınlara yönelik şiddetle ilgili hangi konuların ön plana çıkarıldığı saptanmaya çalışılmıştır. Bu yolla ayrıca, Özgecan Aslan cinayetinin öncesiyle sonrasında kanalın temsil biçimlerinde/söylemlerinde değişiklik olup olmadığı saptanmaya çalışılmış ve şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Kanal D kadınlara yönelik şiddet konusunu işleyen 39 habere yer vermiştir. Kanal’ın, Özgecan Aslan cinayetine kadar geçen 44 günde yer verdiği haber sayısı sadece dördür. Bu

haberlerden biri kadınların şiddetin son bulması talebiyle yaptıkları eylemi (KD-3), bir haber kadınlara yönelik şiddetin önlenmesiyle ilgili siyasi tartışmayı (KD-2), bir haberde şiddet gören bir kadını kurtaran bir erkeğin kahramanlığını (KD-4). ele almaktadır. Bir diğer haber ise (KD-1), kadınlara yönelik şiddetle ilgili Avrupa Birliği'nin desteğiyle yürütülen bir araştırmayla ilgilidir.

Kanal D, Özgecan Aslan cinayetinin işlendiği tarihten sonraki 46 günde kadınlara yönelik şiddetle ilgili 35 habere yer vermiştir. Bu haberlerin 20'si Özgecan Aslan cinayetiyle ilgilidir. Diğer haberlerden üçü öldürülen kadınlarla, dördü fiziksel şiddet (yaralama, darp vb.) gören kadınlarla, ikisi tacizle, üç haber kadınlara yönelik şiddete ilişkin araştırmalarla, bir haber Dünya Emekçi Kadınlar Günü nedeniyle düzenlenen eylemlerle, bir haber ise kadınlara yönelik şiddeti önlemek amacıyla (hükümet ve bir belediye tarafından) yapılması planlanan çalışmalarla ilgilidir.

Kanal D'nin kadınlara yönelik şiddet olgusunu Özgecan Aslan cinayetinden önce yeterince ele almadığı görülmektedir. Söz konusu cinayetten sonra ise bu tür haberlere daha fazla yer verilmiştir. Bu haberler ağırlıklı olarak Özgecan Aslan cinayeti sonrasında yapılan eylemleri, ailenin konuyla ilgili açıklamalarını, siyasetçilerin aileyi ziyaretlerini ve siyasi tartışmaları ele almaktadır. Yalnızca üç haberde (KD-1, KD-22, KD-23) sorunun nedenlerinin bilimsel veriler eşliğinde ayrıntılı olarak işlenmiş olması ve kadınlara yönelik şiddetin önlenmesiyle ilgili sadece üç habere (KD-16, KD-30, KD-35) yer verilmesi ise düşündürücüdür.

Haber Girişi/Spot:

Kanal D'de yer verilen 39 haberin giriş cümleleri incelendiğinde öne çıkarılan temalar şu başlıkta toplanabilir: Kanal D'de yer alan 39 haberin büyük bir bölümünde, habere konu olan olayları sadece başlığa bakarak anlamak mümkündür. Bunun temel nedeni haberlerin büyük bir bölümünün Özgecan Aslan cinayetiyle ilgili olması ve söz konusu haberlerin tamamına yakınında 'Özgecan' kelimesinin geçmesidir. Haberlerin bir bölümünde ise (KD-1, KD-2, KD-23, KD-34, KD-35, KD-36, KD-37) başlığa bakılarak içeriği anlamak mümkün değildir. Bunun nedeni enformasyon eksiltilmesine gidilmesi ve genelleştirme yapılmasıdır.

Şematik Yapı-Haberin Gelişimi:

Ana olayların sunumuna bakıldığında, genellikle ana olayların haberlerin girişinde sunulduğu görülmektedir. Olaylara haber değeri verilmesinin gerekçesi de haber girişlerinden çıkarılabilmektedir. Özellikle kadın cinayetleriyle ilgili haberlere dramatik unsurlar açısından haber değeri atfedilmiştir. Bu haberlerde kullanılan "hepimizin yüreğini yaktı", "yüreklere yaktı", "yine Türkiye'nin yüreğini dağladılar", "Türkiye Özgecan'a ağladı", "...düne kadar öpmeye kıyamadıkları kızları Özgecan'ın yerine soğuk bir taş parçasını öpüp kokladılar", "tarifsiz acı", "trajedi", "acının tarifi yok", "yaşanan acı tarifsiz", "kanımız dondu", "acı ve öfke", "ah...ah bir Özgecan varmış, bir Özgecan yokmuş" gibi cümleler/kelimeler haberlerin dramatik yapıya dönüştürülmesiyle, olaylara haber değeri atfedilmesinin temel nedeninin dramatik yapı olduğunu ortaya koymaktadır. Yine haberlerde sıkça kullanılan

'vahşice işlenen cinayet', 'hunharca katledilen' gibi kelimeler haberlerin olaya odaklandığını, 'kriminal-sansasyonel bir söylem' üzerine kurulduğunu göstermektedir.

Haberin tamamında artalan ve bağlam bilgisi yetersizdir. Kadınlara yönelik şiddetin nedenleri, çözüm yöntemleri haberlerde yeterince ele alınmamıştır. Haberlerde kadın örgütü temsilcilerine, akademisyenlere, hukukçulara yer verilmemiş; siyasilerin konuyla ilgili açıklamaları ise haberlerde geniş yer bulmuştur. Sorunun çözümü de yine sadece politikacılar arasında aranmıştır: "...sokak siyasilerden bir hareket bekliyor" (KD-14). "Bir şey yapılabilir, yeni standartlar yapılabilir. Yeni cezalar ya da olan cezalar daha iyi uygulanabilir" (KD-16). Bir haberde ise (KD-7) spiker medyanın görevini yapmamasının pişmanlığı ile adeta günah çıkarmıştır: "Keşke siyasileri harekete geçirip caydırıcı düzenlemeleri yaptırabilseydik".

Kanal D haber bültenlerinde, kadınlara yönelik şiddet sorununa bulunacak çözüm önerileri konusunda kadınlardan çok erkeklerin görüşlerine başvurulduğu saptanmıştır. Kadınların görüşlerine yer vermeyen kanalın erkeklerin kahramanlıklarını övmesi de üzerinde durulması gereken bir konudur. Eşinden şiddet gören bir kadının, bir erkek tarafından kurtarılmasını konu alan habere (KD-4) geniş yer ayrılmıştır. Haber spikeri "...tebrik ederim gerçek bir kahramansınız. ... Siz bir sokak ortasında bir kadının hayatını kurtardınız. ... sizlere de Mevlüt beyin bu davranışını örnek göstermek istiyorum. Korkmayın etrafınızda bir kadını şiddete maruz kalıyorsa müdahale edin" ifadesiyle kadınlara yönelik şiddeti önleme görevini erkeklere verirken, "güçlü erkek-güçsüz kadın" egemen stereotipini de yeniden üretmiş, güçlendirmiştir.

Mikro Yapı

Cümle yapılarına bakıldığında, kısa ve basit cümleler kullanıldığı göze çarpmaktadır.

Haberde geçen kelimeler incelendiğinde, "yüreğini yaktı", "yüreklere yaktı", "yüreğini dağladılar", "trajedi", "ağladı", "tarifsiz acı", "acı" ve "öfke" gibi dramatik yapıyı ön plana çıkaran kelimelerin kullanıldığı görülmektedir.

Cümlelere bakıldığında cümleler arasında bir nedensel ilişki kurulduğu anlaşılmaktadır. Ancak bu nedensel ilişki cinayetlerin toplumsal-psikolojik nedenlerinden ziyade, cinayetin işlenme biçimini ve zanlıların yakalanma süreçlerini öyküleştirerek aktarılmasına dayanmaktadır.

Retorik açıdan bakıldığında Kanal D'nin kadınlara yönelik şiddet haberlerini yaparken ağırlıklı olarak kendi muhabir ve kameramanlarını kullandığı, az sayıda haberde ise Doğan Haber Ajansı'ndan haber-görüntü aldığı anlaşılmaktadır. Görüntüler incelendiğinde, haber metinlerinin söylemleriyle ile görüntüler arasında bir paralellik olduğu, haberlerin söylemindeki dramatikliği pekiştirecek görüntülerin kullanıldığı görülmektedir.

Kanal, Özgecan Aslan cinayeti öncesinde kadınlara yönelik şiddet konusunu işleyen dört habere yer vermiştir. Bu haberlerden ikisinde şiddete uğrayan kadınların arşiv görüntüleri kullanılmıştır. Söz konusu görüntüler (bir kadının dövülmesi, bir kadının bıçaklanması) mozaiklenerek verilmiştir. Bir haberde ise kadınlara yönelik şiddet olgusu iki oyuncu tara-

findan canlandırılmıştır. Bu haberde, şiddet gördüğü erkekten kaçmaya çalışan bir kadın görülmektedir. Aynı haberde ayrıca, bir çizgi filmde bir erkeğin kız çocuklarını dövdüğü bölüme yer verilmiştir. Bu görüntülerle amaçlanan şey kadınlara yönelik şiddetin kötülenmesi olsa da, şiddeti normalleştirme gibi olumsuz bir etkiye yol açabileceği unutulmamalıdır.

Özgecan Aslan cinayetiyle birlikte Kanal D'nin, haberlerinde kullandığı görüntülerin de değiştiği görülmektedir. Haberlerde kadınlara yönelik şiddetin ve cinayetlerin protesto edildiği görüntüler sıkça ekrana getirilmiştir. Cinayetin ve kadınlara yönelik şiddetin protesto edildiği eylemlerde taşınan pankart ve dövizlerden "Erkek vuruyor, devlet koruyor", "Aileyi değil kadını koru", "Özgecan'ın hesabını soracağız" yazılı olanların yakın çekimle ekrana getirilmesi dikkat çekicidir. Bu tutum kanalın eylemlere desteğini ortaya koyduğu gibi, bu görüşlere katıldığı şeklinde de yorumlanabilir. Ancak, haberler yananlam düzeyinde incelendiği farklı sonuçlar da ortaya çıkmaktadır: Haber görüntüleri incelendiğinde, Özgecan Aslan'ın bir videosu ve cenazesinde çekilen görüntülerin bültenlerde en fazla yer verilen görüntüler olduğu görülmektedir. Tabutun kadınlar tarafından taşındığı görüntü; anne, baba, kardeşler ve yakınların tabuta sarılarak ağladıkları görüntüler haberlerde defalarca yer verilmiştir. Ailenin taziyeleri kabul ettikleri ve mezar ziyareti sırada yaşadıkları duygu yüklü anlar da sık sık ekrana getirilmiştir. Bu görüntülerde ağırlıklı olarak yakın çekim (baş, omuz) kullanıldığı bulgulanmıştır. Bu görüntüler haberi 'dramatize etme' amacı açısından işlevseldir.

Ekrana sıkça yansıyan bir başka görüntü ise, zanlıların sağlık kontrolüne ve mahkemeye götürüldükleri sırada çekilen arbeye görüntüleridir. Bu görüntülerin defalarca ekrana getirilmesinin 'aksiyon' unsuru açısından işlevsel olduğu düşünülmektedir. Benzer yaklaşım başka haberlerde de rastlanmıştır. Örneğin, Halkevleri adlı grup, Ankara ve İstanbul Taksim'de kadınlara yönelik şiddeti protesto etmiştir. Bu olay Kanal D'de "KADINLAR 'ŞİDDETE HAYIR' DEDİ" (KD-3) başlığı ile haberleştirilmiştir. Ancak haberin içeriğinde eylemlerin nedenleri, kadınların taleplerine yer verilmemiş, eylem sırasında bir kadının kafasına inşattan kalas düşmesi olayı öne çıkarılmıştır.

Kamuoyunda geniş yankı uyandıran Özgecan Aslan cinayetine geniş yer ayıran Kanal D'nin, incelemenin yapıldığı dönemde yaşanan diğer cinayetlere yeterince yer vermesi dikkat çekicidir. Kanal, cinayetten sadece bir hafta sonra yaşanan iki kadın cinayetini (KD-28) toplam altı cümlede özetlemiş, bir anlamda geçiştirmiştir. Bir başka cinayet haberi (KD-24) ve kadınlara yönelik fiziksel şiddetin işlendiği bir haber de (KD-25) yine yeterince ayrıntıya yer verilmeyerek, konu geçiştirilmiştir.

Televizyonun kadınlara yönelik şiddeti haberleştirmesine genel olarak bakıldığında, haberin söyleminde ideolojik üretim yaptığı söylenebilir. İdeolojik üretim, kadınlara yönelik şiddetin bireysel sosyal bir sorun olarak ele alınmaması, haberlerin ağırlıklı olarak bireysel, dramatik ve kriminal unsurlar üzerinden kurulması gibi nedenlerden kaynaklanmaktadır. Bu yaklaşım erkek egemen söylemin yeniden üretildiği anlamına gelmektedir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Türkiye’de kadınlara yönelik şiddetin televizyon haberlerindeki temsiline odaklanan çalışmada, kadınlara yönelik sorunlu temsil biçimleri ve bu temsil biçimlerinin neye/kimlere hizmet ettiği eleştirel bir yaklaşımla ele alınmıştır. Çalışmada, toplumsal ve siyasal bağlamdaki konuşma ve metinlerde egemenliğin, eşitsizliğin ve toplumsal gücün inşası ve yeniden üretilmesi üzerine odaklanan ‘eleştirel söylem analizi’ tercih edilmiştir. Bir ‘oluş’ ve ‘kaçınılmaz bir durum’ olarak sunulan toplumsal cinsiyet gerçekte bir ‘eşitsizlik’ durumudur. Toplumsal cinsiyetin toplumsal-kültürel değerler, işbölümü kalıpları, gelenekler vb. doğrultusunda belirlendiğine işaret eden bir kavramdır. Bu kapsamda, ‘erkeklik’ hem ekonomik sınıf (ekmek parası kazanma/ailenin geçimini sağlama) hem de cinsiyete dayalı sınıf (kadın cinselliği ve üreme üzerine denetimi sağlama ve “namusu” koruma) yapılarındaki egemen erkeklik rolleriyle tanımlanarak inşa edilir (Ertürk, 2015: 33). Kadınlık ise erkekliğe koşturularak tanımlanmış ve yapısal olarak “öteki” statüsüne hapsolmüştür (Ertürk, 2015: 33).

Çalışmanın sonuçları, çalışmanın ‘kadınlara yönelik şiddet söz konusu olduğunda farklı yayın anlayışı/ideolojik yapılanmalara sahip olsalar da televizyon kanallarının benzer sorunlu temsil biçimleri kullandığı’ varsayımını doğrulamaktadır. Farklı sahiplik yapılanmalarına ve yayın çizgilerine (ideolojik yapılanmalara) rağmen, incelenen televizyon kanalları (TRT 1, Kanal D ve Kanal 7) ayrımcı temsil biçimlerinde ve sorunlu söylemlerde genel olarak benzeşmektedir. Bu yanlılığın, toplumsal cinsiyet ayrımına dayanan yapısal bir yanlılık olduğu düşünülmektedir. Daha önce de belirttiğimiz üzere gazetecinin/habercinin ürünü, hem kendi “habitus”üyle, hem de bir yandan kendisinin genel gazeteciler “alan”ı içindeki, diğer yandan da ürünlerini yayımlayan kurumun ekonomik-siyasal ortamı içindeki konumuyla biçimlenir (Uğur Tanrıöver, 2007: 150). Bu çerçevede yaklaşıldığında, çalışmada incelenen haberlerdeki sorunlu temsil biçimlerinin ve söylemlerin temel nedenin haberlerin biçimlendiği “habitus” ve “alan”ın toplumsal cinsiyetçi bir yapılanma olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Toplumsal yaşamın ve kültürel kalıpların dayattığı bu yapıya ek olarak haberlerde kanallar arası yoğun rekabet (‘kâr’ hırsı ve çarpıcı/flash haber sunma arayışı), medya sahipliğinin ve haberci istihdamının erkek egemen yapısı da söz konusu sorunlu temsil biçimleri ve söylemlerin üretilmesinde etkilidir. İncelenen üç kanalın yöneticilerinin büyük bir bölümü erkektir. Bu durumu, kadın habercilerin uyuma zorlanmaları nedeniyle erkek egemen normları rasyonalize ederek içselleştirmeleri ya da kadınların bu erkek egemen sektörde tutunabilmek için bir strateji olarak cinsiyetçi dil ve sistemi yeniden üretmeleriyle birlikte düşündüğümüzde sorun daha da büyümektedir.

Çalışma, Özgecan Aslan cinayetinin öncesini (44 gün) ve sonrasını (46 gün) kapsamaktadır. Çalışmanın yapıldığı zaman diliminin ‘cinayet öncesi’ ve ‘cinayet sonrası’ şeklinde ikiye ayrılmasının nedeni; kamuoyunda geniş yankı uyandıran bu tür olayların, kadınlara yönelik şiddetle ilgili temsil biçimlerinde/söylemlerde değişikliğe yol açıp açmadığının saptanmaya çalışılmasıdır. İncelemenin yapıldığı zaman diliminde, ele alınan televizyon kanallarında kadınlara yönelik şiddetle ilgili toplam 131 habere yer verildiği görülmüştür. Niceliksel olarak yeterli görülebilecek veriler niteliksel bulgularla örtüşmemektedir. Üç kanalın bu konudaki ortak noktası temsil biçimleri ve söylemlerinin sorunlu olmasıdır.

Çalışmada ulaşılan sonuçlar şöyle özetlenebilir:

Kadınlara yönelik şiddet birkaç istisna dışında toplumsal-politik bağlamından kopararak, bireyselleştirilerek ele alınmaktadır. Şiddetin nedenlerini toplumsal (ataerkil) yapıda aramak yerine psikolojik sorunlar ve benzeri nedenlere vurgu yapılmaktadır. Bu yaklaşımın sonucu, kadınlar aleyhindeki eşitsizliğin gerçek nedenlerinin görünmez kılınmasıdır.

Televizyonlar, kadınlara yönelik şiddeti cinayet ya da fiziksel şiddet olarak görmektedir. Tacizin sadece iki habere konu olması, diğer şiddet türlerine ise hiç yer verilmemesi fiziksel şiddet dışındaki şiddet türlerini görünmez kılmaktadır. Çalışmada ele alınan kanalların, kamuoyunda geniş yankı uyandıran Özgecan Aslan cinayetine geniş yer ayırdıkları saptanmıştır. Bu durum şiddet konusunda bir duyarlılık oluşturulması açısından önemlidir. Ancak sunumların etik ilkeler çerçevesinde özenli bir şekilde yapılmaması; Özgecan Aslan cinayeti öncesinde ve sonrasında işlenen benzer kadın cinayetlerine yer ayrılması ya da çok az yer ayrılması da düşündürücüdür. Bu durum, fiziksel şiddete bile ticari bir mantıkla; 'çok izlenecek-çok satacak' bir olay çerçevesinde yaklaşıldığını; bu tür cinayetlerin 'sansasyonel', 'kamuoyunda ilgi gören' bir olay olması durumunda haber olabileceğini ortaya koymaktadır.

Haberlerde 'namusumu temizledim', 'gece erkek arkadaşıyla buluşan...', 'evi terk eden eşini...', 'kıskançlık krizine giren' vb. kadınlara yönelik şiddeti 'normalleştiren' söylemlere sıkça rastlanmıştır. Şiddet uygulayan erkeklere yargılamalarda ceza indimi sağladığı bilinen bu tür söylemlere yer verilmesi, bu tür ataerkil söylemlerin eleştirilmemesi düşündürücüdür. Bir başka yaygın yaklaşım ise hak arayan kadınların suçlanması-ötekileştirilmesidir.

Çalışmada saptanan diğer sorunlu temsil biçimleri ve söylemler ise şu başlıklar altında toplanabilir: Kadınlara yönelik şiddetin daha çok adli bir olay olarak ele alınması, 'kriminal' bir dille sunulması, dramatik yapının öne çıkarılması, magazinleştirme, kadınların yerine erkeklerin konuşturulması, devletin-hükümetin sorumluluğunun görünmez kılınması, kadınların yok edilerek temsil edilmesi, kadınlık rollerine vurgu yapılması, şiddete maruz kalan kadınların 'kurban' gibi gösterilmesi, 'diğer ülkelerde de var' anlayışıyla kadınlara yönelik şiddetin normalleştirilmesi.

Çalışmada, haber metinlerinin söyleminde verilen egemen mesajların görsel anlatıda verilen mesajlarla örtüştüğü saptanmıştır. Haberlerde olayların dramatik yönünü öne çıkaran, adli yönüne vurgu yapan görüntüler kullanılmış, erkekler ön plana çıkarılmıştır. Haberlerde, şiddete uğrayan kadınların görüntülerinin kullanılmasına ve şiddet olaylarının canlandırılmasına sıkça rastlanmaktadır. Bu görüntülerle amaçlanan şey kadınlara yönelik şiddetin kötülenmesi olsa da, şiddeti normalleştirilmesi gibi olumsuz bir etkiye yol açabileceği unutulmamalıdır.

Sözü edilen sorunlu temsil biçimleri ve söylemlere incelenen üç kanalda da rastlanmakla birlikte -televizyonların yayın politikaları çerçevesinde- sorunlu temsil ve söylemlerin yoğunluklarının değiştiği saptanmıştır. TRT 1'de kadınların görünmez kılındığı; erkek politikacıların ve devlet yetkililerinin kadınlar adına konuştuğu; devletin-hükümetin sorum-

luluğunun gizlendiği haberler öne çıkmaktadır. Kanal D, kadınlara yönelik şiddet haberlerini aktarırken dramatik bir dil kullanmaktadır. Kanal 7 ise, diğer kanallara göre daha fazla kriminal dil kullanmakta, kadınlara yönelik şiddeti adli bir olay olarak ele almaktadır.

Sonuç olarak, televizyon haberlerinin kadınlara yönelik şiddetin önlenmesine katkıda bulunmak bir yana, kadın karşıtı söylemi yeniden üreten, pekiştiren bir işlev gördüğü ortaya çıkmaktadır.

Sorunun çözümü için yapılacak çalışmalarda-düzenlemelerde, haberlerdeki temsiller aracılığı ile ifade edilen kadınlara yönelik şiddetle ilgili sorunlu söylemler, toplumsal yapıda var olan egemen söylemle birlikte ele alınmalıdır. Yasal mevzuatın iyileştirilmesi ve uygulanması; televizyon haber üretim sürecinde çalışan kadınların -özellikle de karar verici noktada olanların- sayısının artması elbette sorunun çözümünde önemlidir. Ancak, bu adımların yeterli olmayacağı da açıktır. Asıl çözüm, televizyonların kamusal yayıncılık ilkeleri çerçevesindeki sorumluluklarını yerine getirmeleri, alternatif temsil biçimleri ve toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı bir söylem geliştirmeleridir. Kuşkusuz, bilginin yapılandırılma biçimi kamuoyunda kadınlara yönelik şiddete ilişkin farkındalığı artırabilir ve daha da önemlisi şiddet biçiminin toplumdaki yerinin sorgulanmasını sağlayabilir (Easteal et al., 2015). Bu kapsamda kadınlara yönelik şiddeti ele alan televizyon haberlerinde;

- Kadınlara yönelik şiddet toplumsal-politik bir sorun olarak ele alınmalıdır.
- Kadınlara yönelik şiddetin adli bir vaka olarak ele alınmasından, magazinleştirilmesinden, kişiselleştirilmesinden, kadınlık rollerine vurgu yapılmasından, şiddetin dramatize edilmesinden vazgeçilmelidir.
- Kadınlara yönelik şiddet “cinayet ya da fiziksel şiddet”le sınırlandırılmamalı, diğer şiddet türlerine de yer verilmelidir.
- Kadınlara yönelik şiddetin nedenleri ve çözüm önerileri tüm yönleriyle tartışılmalı; bilimsel araştırmaların sonuçlarına yer verilmelidir.
- Haber bültenlerinde ‘kadınların yerine erkeklerin konuşturulması’ndan vaz geçilmeli; ağırlıklı olarak kadınların görüşlerine yer verilmeli, kadınlar görünür hale getirilmelidir.
- Şiddete uğrayan kadınları suçlamak yerine, devlet-hükümet yetkililerinin sorumlulukları vurgulanmalıdır.
- Şiddete maruz kalan kadınların ‘kurban’ gibi gösterilmesinden, ‘diğer ülkelerde de var’ anlayışıyla kadınlara yönelik şiddetin normalleştirilmesinden vazgeçilmelidir.
- “Farkındalık” yaratmak amacıyla toplumsal cinsiyet eşitliği konusu vurgulanmalıdır.

SON NOTLAR

¹ Cinsiyetçilik kelimesi toplumsal cinsiyete dayalı ayrımcılık anlamında kullanılmıştır.

KAYNAKLAR

- Alankuş, S. (2007). Önsöz: Neden Kadın Odaklı Habercilik? In S. Alankuş (Ed.), *Kadın Odaklı Habercilik* (25-66). İstanbul: IPS İletişim Vakfı Yayıncılık.
- Altun, A., Gencil Bek M., Esen Altun E. (2007). Televizyon Dizilerinin Kadına Yönelik Şiddet Temsillerinde Ataerkil Rejimin İdeolojisi. *İletişim Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 9-61.
- Aziz, A., Köker, E., Altun, A., Gencil, M., Küçük, N.T. (1994). *Medya, Şiddet ve Kadın: 1993 Yılında Türk Basınında Kadınlara Yönelik Şiddetin Yer Alma Biçimi*. Ankara: KSSGM yayını.
- Boztepe, V. (2015). *Bir Sosyal Dışlanma Biçimi Olarak Yoksulluğun Türkiye'deki Televizyon Haberlerine Yansımaları* (Unpublished Ph.D. thesis). Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türkiye.
- Burton, G. (1995). *Görünenden Fazlası* (N. Dinç, Trans.). İstanbul: Alan Yayıncılık.
- Coward, R. (1993). *Kadınlık Arzuları, Günümüzde Kadın Cinselliği* (A. Türker, Trans.). İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Dorer, J. (2006). İnternette Cinsiyet: Yeni İletişim Teknolojileri İle Birlikte Cinsiyet Ayrımına İlişkin Araştırmalara Bakış. In D. İmançer (Ed.), (D. İmançer, ve A. İmançer, Trans.), *Medya ve Kadın* (199-212). Ankara: Ebabil Yayınları.
- Dursun, Ç. (2008). *Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet ve Haber Medyası: Alternatif Bir Habercilik*. Ankara: KSGM Yay.
- Dursun, Ç. (2010). Kadınlara Yönelik Şiddet Karşısında Haber Etiği. *Fe Dergi*, 2(1), 19-32.
- Dursun, Ç. (2011). Türkiye'de 1975-2010 Arasında Haber, Habercilik ve Gazetecilik Çalışmalarında Kadın Sorunlarına Bakış ve Feminist Yaklaşımlar. In S. Sancar (Ed.), *Birkaç Arpa Boyu. 21. Yüzyıla Girerken Türkiye'de Feminist Çalışmalar* (603-647). İstanbul: Koç Üniversitesi Yayınları.
- Easteal, P., Holland, K., Judd, K. (2015). Enduring Themes and Silences in Media Portrayals of Violence Against Women. *Women's Studies International Forum-48*(103-113). doi: 10.1016/j.wsif.2014.10.015
- Erdoğan, İ. & Alemdar, K. (2002). *Öteki Kuram*. Ankara: Erk Yayınları.
- Ertürk, Y. (2015). *Sınır Tanımayan Şiddet: Paradigma, Politika ve Pratikteki Yönleriyle Kadına Şiddet Olgusu*. İstanbul: Metis Yayınları.
- Hall, S. (1994). İdeolojinin Yeniden Keşfi: Medya Çalışmalarında Baskı Altında Tutulmanın Geri Dönüşü. In M. Küçük (Ed. & Trans.), *Medya İktidar İdeoloji* (57-97). Ankara: Ark.
- İlhan, V. ve Civelek, S. (2014). Televizyon Ana Haber Bültenlerinin İkonografik Analizi: Kadının Yeri ve Temsili, *NWSA-Humanities*, 9(2), 59-81.
- İnal, A. (1996). *Haberi Okumak*. İstanbul: Temuçin Yayınları.
- İnal, A. (2005). Medyanın Etkisi Sorunsalına Başka Bir Bakış. In S. Alankuş (Ed.), *Medya ve Toplum* (65-80). İstanbul: IPS İletişim Vakfı Yayınları.
- Oskay, Ü. (2000). *Kitle İletişiminin Kültürel İşlevleri*. İstanbul: Der Yayınları.
- O'Sullivan, T., Dutton, B., Rayner, P.(1998). *Studying the Media*. 2. Baskı, Londra: Arnold.

- Özer, Ö. (2009). *Eleştirel Haber Çözümlemeleri*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi Yayınları.
- Rao, S. (2014). Covering Rape in Shame Culture: Studying Journalism Ethics in India's New Television News Media. *Journal of Mass Media Ethics: Exploring Questions of Media Morality*, 29(3), 153-167. doi: 10.1080/08900523.2014.918497.
- Sutherland, G., McCormack, A., Pirkis, J., Vaughan, C., Dunne-Breen, M., Easteal, P., Holland, K. (2016). *Media Representations of Violence Against Women and Their Children: Final Report (Anrows Horizons, 03/2016)*. Sydney: Anrows.
- Şakı Aydın, O. (2015). Türkiye'de Medya ve Kadın İlişkisi, Retrieved January 28, 2017 from: <http://birsam.org/haber/turkiyede-medya-ve-kadin-iliskisi>.
- Tokdoğan N. (2013). Hak Haberciliğinde Temel Bir Uğrak: Kadın Odaklı Habercilik ve JİNHA Örneği. *Mülkiye Dergisi*, 37(3), 9-35.
- Toker, H. & Altun, D. (2015). Toplumsal Şiddetin Aktarım Yoluyla Yeniden Üretilmesi: Basının Televizyonlaşması Bağlamında Şefika Etik Cinayeti. *Selçuk İletişim Dergisi*, 9(1), 115-140. doi: 10.18094/si.26839.
- Tokgöz, O. (2010). *Temel Gazetecilik*. Ankara: İmge Kitabevi.
- Tuchman, G. (1978). Introduction: The Symbolic Annihilation of Women by the Mass Media. In G. Tuchman, A. K. Daniels & J. Bennett (Eds.), *Heartand Home: Images of Women in the Mass Media* (v-viii.). New York: Oxford University.
- Uğur Tanrıöver, H. (2007). Medyada Kadınların Temsil Biçimleri ve Kadın Hakları İhlalleri. In S. Alankuş (Ed.), *Medya ve Toplum* (149-166). İkinci Baskı, İstanbul: IPS İletişim Vakfı Yayınları.
- Van Dijk, T.A. (1988a). *News as Discourse*. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates Publishers.
- Van Dijk, T.A. (1988b). *News Analysis: Case Studies of International and National News in the Press*. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates Publishers.
- Van Dijk, T.A. (1994). Söylemin Yapıları ve İktidarın Yapıları. In M. Küçük (Ed. and Trans.), *Medya İktidar İdeoloji* (271-312). Ankara: Ark.
- Van Dijk, T. A. (2001). Critical Discourse Analysis. In D. Schiffrin, D. Tanen, H.E. Hamilton (Ed.), *Handbook of Discourse Analysis* (352-371). Oxford: Blackwell Publishers.
- Van Zoonen, L. (2012). Medyaya Feminist Yaklaşımlar. In S. İrvan (Ed.), *Medya, Kültür ve Siyaset* (467-509). Ankara: Alp Yayınevi.
- Webb, J. (2008). *Understanding Representation*. London: Sage Publications.
- Yakıtı, Oğuz, G. (2012). Televizyon Haberlerinde Temsil Sorunu: Kadınlar Haberin Neresinde? In Ö. Özer (Ed.), *Haber Eleştirmek* (217-246). Konya: Literatürk Yayınları.

EK 1: İNCELENEN ANA HABER BÜLTENLERİNDE YER ALAN, KADINLARA YÖNELİK ŞİDDETLE İLGİLİ HABERLERİN BAŞLIKLARI

1-KANAL 7

K7-1“19 YAŞINDA KOCA KURBANİ OLDU-2 ÇOCUK ANNESİ KADIN, KOCASI TARAFINDAN BIÇAKLANDI”(09.01.2015)

K7-2“PANİK BUTONU REVİZE EDİLECEK-AYŞENUR İSLAM: ADALET BAKANLI’YLA GÖRÜŞMELERİMİZ SÜRÜYOR”(11.01.2015)

K7-3“BOŞANDIĞI EŞİNİ AV TÜFEĞİ İLE ÖLDÜRDÜ, ARDINDAN İNTİHAR ETTİ”(12.01.2015)

K7-4“EVDE CANSIZ BEDENLERİ BULUNDU-BOLU VE DENİZLİ’DE KADIN CİNAYETLERİ” (18.01.2015)

K7-5 “KOCAELİ’NDE VAHŞET-POŞETTEN ELLERİ KESİLMİŞ KADIN CESEDİ ÇIKTI”(22.01.2015)

K7-6“SARE DAVUTOĞLU O SÖZÜ HATIRLATTI: “ERKEĞİN KÖTÜSÜ KARISINI, KADININ KÖTÜSÜ DE ÇOCUĞUNU DÖVER”(27.01.2015)

K7-7“İZMİR’DE KADIN CİNAYETİ-DARP EDİLDİKTEN SONRA BOĞAZI KESİLEREK ÖLDÜRÜLDÜ”(30.01.2015)

K7-8“UÇMANIN TEKLİFİ: EVLİLİK EHLİYETİ-AİLE İÇİ ŞİDDETE KARŞI ÇİFTLERİ BİLİNÇLENDİRME PROJESİ”06.02.2015

K7-9“YİNE KADIN CİNAYETİ-ESKİ EŞİ TARAFINDAN BIÇAKLA ÖLDÜRÜLDÜ”(07.02.2015)

K7-10“FETHİYE’DE KOCA DEHŞETİ-AV TÜFEĞİYLE EŞİNİ VE KAYINVALİDESİNİ VURDU”(09.02.2015)

K7-11“MERSİNDE KAN DONDURAN CİNAYET-ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİSİ GENÇ KIZ YAKILARAK ÖLDÜRÜLDÜ”(13.02.2015)

K7-12 “LİNÇTEN POLİS KURTARDI-ÖZGECAN ASLANIN KATİL ZANLILARI SORGUDA”(14.02.2015)

K7-13“MERSİN ÖZGECAN’A AĞLADI-HUNHARCA KATLEDİLEN GENÇ KIZIN CENAZESİ DEFNEDİLDİ”(15.02.2015)

K7-14 “KADINA UZANAN ELLER KIRILSIN”-BAŞBAKAN VAHŞİCE ÖLDÜRÜLEN ÖZGECAN İÇİN HAYKIRDI(15.02.2015)

K7-15 “İDAM TARTIŞILMALI”-ÖZGECAN’IN KATLEDİLMESİNE SİYASET DÜNYASINDAN TEPKİ YAĞDI(15.02.2015)

K7-16“ASLAN AİLESİNE TAZİYE ZİYARETİ-SÜMEYYE ERDOĞAN VE ESRA ALBAYRAK MERSİN’DEYDİ”(15.02.2015)

K7-17“ÖZGECAN’DAN GRİYE KALAN-VAHŞİCE ÖLDÜRÜLEN ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİSİNİN SON GÖRÜNTÜLERİ”(16.02.2015)

K7-18“TÜRKİYE ÖZGECAN İÇİN AYAKTA-TARSUS’DAKİ VAHŞETE TEPKİLER DEVAM EDİYOR”(16.02.2015)

K7-19“ÖZGECAN ASLAN’IN ÖLDÜRÜLMESİ-ERDOĞAN: BIZZAT DAVANIN TAKİPÇİSİ OLACAM”(16.02.2015)

K7-20“İDAM CEZASI TARTIŞMASI-VAHŞİ CİNAYET SİYASETİN GÜNDEMİNİ BELİRLLEDİ”(16.02.2015)

- K7-21“DANSLI ANMA ELEŞTİRİSİ-NAZLI AKA: ETKİNLİK ÖZGECAN İÇİN DÜZENLENMEDİ”(16.02.2015)
- K7-22“TÜRKİYE ÖZGECAN İÇİN YÜRÜDÜ-81 İLDE GÖSTERİLER DÜZENLENDİ”(17.02.2015)
- K7-23“ZANLININ ANNESİ KONUŞTU-OĞLUNUN NASIL BİR ACIMASIZ KATİLE DÖNÜŞTÜĞÜNÜ ANLATTI”(17.02.2015)
- K7-24 ÖZGECAN ASLANIN ÖLDÜRÜLMESİ-ERDOĞAN: EN AĞIR CEZA VERİLMELİ(17.02.2015)
- K7-25“ÖZGECAN ASLANIN ÖLDÜRÜLMESİ-DAVUTOĞLU: YAPILMASI GEREKENLER YAPILACAK”(17.02.2015)
- K7-26 “KARA GÖZLÜ CEYLANIM”-ASLAN AİLESİ ÖZGECAN’IN MEZARINI ZİYARET ETTİ”(18.02.2015)
- K7-27“ÖZGECAN İÇİN BÜYÜK YÜRÜYÜŞ-MERSİNDE DÜZENLENEN YÜRÜYÜŞE 10 BİN KİŞİ KATILDI”(18.02.2015)
- K7-28“ERDOĞAN’A SİYAH BAŞÖRTÜSÜ-“İNŞALLAH O MESAJ BEYA BAŞÖRTÜSÜ İLE DEVAM EDER”(18.02.2015)
- K7-29“KADINA YÖNELİK ŞİDDET DORMUYOR- BURSA, ZONGULDAK, İZMİR...TACİZ, DAYAK, CİNAYET”(18.02.2015)
- K7-30“ŞİDDETE KELEPÇELİ ÖNLEM: ELEKTRONİK KELEPÇEYLE ŞİDDETE “DUR” DENECEK”(18.02.2015)
- K7-31 “EŞİNİ ÖLDÜRÜP ÇÖPE ATTI-ŞİZOFREN KOCA 17 YILLIK EŞİNİN CESEDİNİ PARÇALARA AYIRDI”(19.02.2015)
- K7-32 “KORUMA ALTINDA ÖLDÜRÜLDÜ-BOŞANMAK İSTEYEN EŞİNE KURŞUN YAĞDIRDI”(19.02.2015)
- K7-33“TAZİYE-AYŞENUR İSLAM ANNE VE BABAYA TAZİYELERİNİ İLETTİ” (19.02.2015)
- K7-34“KAZA MI CİNAYET Mİ?-ERKEK ARKADAŞININ OTOMOBİLİNİN ALTINDA CAN VERDİ”(20.02.2015)
- K7-35“KADINA ŞİDDET CAHİLİYE ADETİ”-CUMA HUTBESİNDE KADINA YÖNELİK ŞİDDET KONUSU İŞLENDİ(20.02.2015)
- K7-36“ÇAYCUMA’DA DAMAT DEHŞETİ-ÖNCE POMPALI TÜFEKLE VURDU, SONRA BENZİN DÖKÜP YAKTI”(22.02.2015)
- K7-37“BARAKADA YANMIŞ CESET BULUNDU-CESEDİN 18 YAŞINDA BİR GENÇ KIZA AİT OLDUĞU BELİRLENDİ” 22.02.2015
- K7-38“KOCA DAYAĞI BU HALE GETİRDİ-KARISINI DÖVDÜĞÜ İDDİA EDİLEN ADAM SERBEST BIRAKILDI”(22.02.2015)
- K7-39 “KOCA DAYAĞINDAN POLİS KURTARDI-ÖZEL HAREKÂT TİMİ KAPIYI KIRARAK EVE GİRDİ”(23.02.2015)
- K7-40 DENİZLİ’DE KADIN CİNAYETİ-TARTIŞTIĞI EŞİNİ DEFALARCA BIÇAKLADI (23.02.2015)
- K7-41 “YANMIŞ CESEDİN SIRRİ ARAŞTIRILYOR-AKHİSAR’DA BARAKADA BULUNAN KADIN CESEDİ”(23.02.2015)
- K7-42 “EMİNE ERDOĞAN KADINLARLA BULUŞTU-GÜNDEMDE ANNELİK, ÇOCUKLARIN EĞİTİMİ VE KADINA YÖNELİK ŞİDDET”(03.03.2015)

- K7-43 “BENİ KURTARIN” DİYE BAĞIRDI AMA..YARDIM ÇIĞLIKLARI ATTIĞI SIRADA KALBİNDEN VURULDU”(04.03.2015)
- K7-44“DENİZ AKTAŞ'A ACI VEDA-ANNESİ KIZININ TABUTUNA SARILIP GÖZYAŞI DÖKTÜ”(05.03.2015)
- K7-45“BEBEĞİNİ KAYBETTİ-EŞİ TARAFINDAN BALKONDAN ATILDI BEBEĞİNİ KAYBETTİ”(05.03.2015)
- K7-46“TECAVÜZ SUÇLUSU LİNÇ EDİLDİ-CEZAEVİNİ BASAN ÖFKELİ KALABALIK ADAMI LİNÇ ETTİ”(06.03.2015)
- K7-47“GAZİANTEPTE AİLE FACİASI-AV TÜFEĞİ İLE EŞİNİ ÖLDÜRDÜKTEN SONRA CANINA KIYDI”(06.03.2015)
- K7-48 “KAYINBİRADER KURŞUNU İLE CAN VERDİ-ŞANLIURFANIN SİVEREK İLÇESİNDE KADIN CİNAYETİ”(07.03.2015)
- K7-49“DAVUTOĞLU MARDİN'DE KONUŞTU-DÜNYA KADINLAR GÜNÜNDE KADINLARA SESLENDİ”(08.03.2015)
- K7-50 “KADINLAR GÜNÜ-YURT GENELİNDE ÇEŞİTLİ ETKİNLİKLERLE KUTLANDI” (08.03.2015)
- K7-51“ŞİDDETTE KARŞI ÖZEL EKİP-ERDOĞAN: KADINA YÖNELİK ŞİDDETLE MÜCADELENİN TAKİPÇİ-SİYİM”(09.03.2015)
- K7-52“İSTANBUL'DA KADIN CİNAYETİ-BOĞARAK ÖLDÜRDÜ KOKMASIN DİYE NAFTALİN BIRAKTI”(11.03.2015)
- K7-53“EVİNDE ÖLÜ BULUNDU-EŞİ TARAFINDAN BOĞULARAK ÖLDÜRÜLDÜĞÜ İDDİA EDİLDİ”(15.03.2015)
- K7-54“ÇİFTE KADIN CİNAYETİ-ANNE İLE KIZININ CESETLERİ OTOBAN KENARINDA BULUNDU”(16.03.2015)
- K7-55“DEHŞETE DÜŞÜREN OLAY-ANNE VE 4 YAŞINDAKİ OĞLU VAHŞİCE KATLEDİLDİ”(19.03.2015)
- K7-56“GENÇ KIZI SİLAHLA ÖLDÜRDÜ-ARDINDAN DA SİLAHI KENDİNE ÇEVİRİP İNTİHAR ETTİ”(20.03.2015)
- K7-57“PEMBE ODA'DA CİNAYET-ZİYARETE GELEN EŞİNİ MEYVE BIÇAĞIYLA ÖLDÜRDÜ”(20.03.2015)
- K7-58“YİNE KADIN CİNAYETİ-ÖFKELİ KOCA, EVİ TERK EDEN HAMİLE EŞİNİ ÖLDÜRDÜ”(21.03.2015)

2-TRT 1

- T-1“KADINA KARŞI ŞİDDET-SARE DAVUTOĞLU: ŞİDDET GÖRENLER, ŞİDDET UYGULAMA EĞİLİMİ İÇİNDE”(27.01.2015)
- T-2 3 “KADINDAN 1'İ ŞİDDET GÖRÜYOR-2014'TE 20 BİN KADIN, SİĞİNMA EVLERİNE YERLEŞTİ”(31.01.2015)
- T-3“İSMİ ANTALYA'DA YAŞAYACAK: DAVUTOĞLU: GENÇLİK MERKEZİNİN ADINI ÖZGECAN ASLAN KOCAYACAĞIZ”(15.02.2015)
- T-4 “ÖZGECAN ASLAN CİNAYETİ- SARE DAVUTOĞLU: ÖZGECAN CANIMIZDAN KOPAN BİR PARÇA”(15.02.2015)
- T-5 “TÜRKİYE ÖZGECAN'A AĞLIYOR-AYŞENUR İSLAM, ASLAN AİLESİNE TAZİYE ZİYARETİNDE BULUNDU-TÜRKİYE ÖZGECAN'A AĞLIYOR: SÜMEYYE ERDOĞAN VE ESRA ALBAYRAK, ASLAN AİLESİNE TAZİYEDE BULUNDU”(15.02.2015)

- T-6 "ÖZGEÇAN ASLAN CİNAYETİ: CİNAYETE SİYASILERDEN TEPKİ YAĞDI"(15.02.2015)
- T-7 "ÖZGEÇAN ASLAN CİNAYETİ: AİLEYE TAZİYELER SÜRÜYOR"(15.02.2015)
- T-8 "ÖZGEÇAN ASLAN CİNAYETİ- AİLEYE TAZİYELER SÜRÜYOR"(16.02.2015)
- T-9"ÖZGEÇAN ASLAN CİNAYETİ- CUMHURBAŞKANI ERDOĞAN: DAVANIN TAKİPÇİSİ OLACAĞIM"(16.02.2015)
- T-10"ÖZGEÇAN ASLAN CİNAYETİ-KADINLAR ÖZGEÇAN CİNAYETİNE TEPKİ İÇİN SİYAH GİYDİ"(16.02.2015)
- T-11"ÖZGEÇAN ASLAN CİNAYETİ-ZANLILAR ÇIKARILDIKLARI MAHKEMECE TUTUKLANDI"(16.02.2015)
- T-12"İDAM TARTIŞMALARI-İYİMAYA "TARTIŞILSIN" DEDİ, ÇİÇEK ULUSLARARASI TAAHHÜTLERİ HATIRLATTI"(16.02.2015)
- T-13 "TÜRKİYE ÖZGEÇAN'A AĞLIYOR- BİNLERCE KİŞİ MERSİN'DEKİ TAZİYE ÇADIRLARINA AKIN ETTİ"(17.02.2015)
- T-14"ŞİDDETE KARŞI ELEKTRONİK BİLEKLİK- İSLAM: MART AYI İTİBARIYLA ANKARA VE İZMİR'DE PİLOT UYGULAMA BAŞLATACAĞIZ"(17.02.2015)
- T-15"ÖZGEÇAN CİNAYETİ ORTAK VİCDANI SIZLATIYOR-MİNİBÜSLERE EK TEDBİRLER GÜNDEMDE"(17.02.2015)
- T-16 "İDAM TARTIŞMALARI: KILIÇDAROĞLU: İDAM ÇÖZÜM DEĞİL"(17.02.2015)
- T-17 "TAZİYE DEFTERİNDE DUYGU DOLU SATIRLAR- "SENİ BİR DAHA GÖREMEYECEK OLMAK ÇOK BÜYÜK BİR ACI"(18.02.2015)
- T-18 "ELEKTRONİK KELEPÇE DÖNEMİ-BELİRLENEN MESAFEYİ GEÇEN ŞAHSA POLİS MÜDAHALESİ"(18.02.2015)
- T-19 "KADINA YÖNELİK ŞİDDET-ESKİŞEHİR'DE ŞİDDETİ ÖNLEME TİMİ KURULDU/KONYALI ŞOFÖRLERE KRİTER-YÜZ KIZARTICI SUÇA KARIŞANLAR MESLEĞE ALINMIYOR"(18.02.2015)
- T-20 "KADINA YÖNELİK ŞİDDETİN ÖNLENMESİ- SARE DAVUTOĞLU: İKTİDAR, MUHALEFET VE STK'LAR BİRLİKTE HAREKET ETMELİ"(19.02.2015)
- T-21 "İKİNCİ ÖĞRETİM DERS SAATLERİ-YÖK, DERS SAATLERİ İÇİN YENİ BİR UYGULAMAYA GİTTİ"(19.02.2015)
- T-22"ACILI AİLEYE TAZİYE-SARE DAVUTOĞLU ÖZGEÇAN'IN AİLESİNİ ZİYARET ETTİ"(20.02.2015)
- T-23"ÖZGEÇAN ADI YAŞAYACAK-AİLE TOPLANAN YARDIMLARLA REHABİLİTASYON MERKEZİ AÇILMASINI İSTİYOR"(20.02.2015)
- T-24"KADINLAR YARGIDAN ŞİKÂyetÇİ-CANDURAN: KARAKOLLARDA PSİKOLOGLAR YOK"(20.02.2015)
- T-25 "ANKARA BAROSU KADINLARIN YANINDA- ŞİKÂyet İÇİN 444 43 06 VEYA ALO 183 HİZMET VERİYOR"(20.02.2015)
- T-26 "ÖZGEÇAN CİNAYETİ- OTOPSİ RAPORU TAMAMLANDI SAVCIYA GÖNDERİLDİ"(22.02.2015)
- T-27 "AKHISAR'DAKİ KADIN CİNAYETİ- OLAYI ÖZEL EKİPLER ARAŞTIRIYOR"(23.02.2015)
- T-28"KENDİNE DÖN VE İNSANLIĞINI HATIRLA-EMİNE ERDOĞAN ŞİDDET UYGULAYAN ERKEKLERE SESLENDİ"(03.03.2015)

- T-29“YİNE KADINA ŞİDDET-AĞRI’DA DAYAKÇI KOCA, KARISININ ÜZERİNE KAYNAR SU DÖKTÜ”(04.03.2015)
- T-30“CİNSİYET EŞİTLİĞİ VE KADININ GÜÇLENDİRMESİ”-DAVUTOĞLU BM’YE HİTAP ETTİ. “AYRIMCILIK KALDIRILMALI” DEDİ”(05.03.2015)
- T -31 “8 MART DÜNYA KADINLAR GÜNÜ”(08.03.2015)
- T-32 “8 MART DÜNYA KADINLAR GÜNÜ-BAŞBAKAN KADINA YÖNELİK ŞİDDETE KARŞI EYLEM PLANINI AÇIKLADI”(08.03.2015)
- T-33“ULUSLARARASI İYİLİK ÖDÜLLERİ-ÖDÜL SAHİPLERİNDEN BİRİ DE ÖZGECAN’IN BABASI MEHMET ASLAN”(11.03.2015)
- T-34“O MİNİBÜS KÜTÜPHANE OLACAK-ÖZGECAN’IN KATLEDİLDİĞİ MİNİBÜSÜ BİR VAKIF SATIN ALDI”(26.03.2015)

3-KANAL D

- KD-1 “ŞİDDET SÜRÜYOR-KADIN KORUNAMIYOR”(27.01.2015)
- KD-2 “KADINA ŞİDDETİ MAHALLELİ ÖNLESİN’ ÖNERİSİ”(29.01.2015)
- KD-3 “KADINLAR “ŞİDDETE HAYIR” DEDİ”(01.02.2015)
- KD-4“BU ÜLKEDE ERKEK TERÖRÜ VAR-KOVAYI KALKAN YAPTI KADINI KURTARDI” (01.02.2015)
- KD-5 “SON YOLCU, SON YOLCULUK-BİR ANNENİN İSYANI”(14.02.2015)
- KD-6 “ZANLILAR HALA SORGUDA”(14.02.2015)
- KD-7 “TÜRKİYE ÖZGECANA AĞLADI-KADINLAR İSYAN ETTİ: YETER ARTIK”(14.02.2015)
- KD-8 “KADINLAR AİLE BAKANINI PROTESTO ETTİ-BENİM KIZIM BUNLARI HAKETMEDİ-TAZİYE ÇA-DIRLARI KURULDU-ACI ÖFKEME DÖNÜŞTÜ”(15.02.2015)
- KD-9 “3 ZANLI HALA HÂKİM KARŞISINA ÇIKMADI”(15.02.2015)
- KD-10 “TÜRKİYE ÖZGECAN İÇİN SOKAĞA ÇIKTI-ACI VE ÖFKENİN ADRESİ MERSİN”(15.02.2015)
- KD-11 “BEREN SAAT ÖZGECAN İÇİN YAZDI”(15.02.2015)
- KD-12 “KADINA YÖNELİK ŞİDDETİN SONU YOK”(15.02.2015)
- KD-13 “İDAM TARTIŞMASI”(15.02.2015)
- KD-14 “DAVUTOĞLU: KADINLAR AYAĞA KALKMALI”(15.02.2015)
- KD-15“TÜRKİYE ADALET ARIYOR-ZANLILAR TUTUKLANDI”(16.02.2015)
- KD-16 “TÜRKİYE “ADALET” ARIYOR-MEVcut YASALAR YETERLİ Mİ?”(16.02.2015)
- KD-17 “ANNE VE BABASI ÖZGECAN’A GİTTİ-BİR BABA BİR EVLAT DERİN ACI”(17.02.2015)
- KD-18 SİYASETTE GÜNDEM “ÖZGECAN”(17.02.2015)
- KD-19 “YASTA DEĞİL SOKAKTALAR-YURDUN HER YERİNDE ÖZGECAN EYLEMİ”(17.02.2015)
- KD-20 “15 BİN KİŞİ ÖZGECAN İÇİN ADALET İSTEDİ-KADIN YAŞAM ÖZGÜRLÜK”(18.02.2015)
- KD-21 “ÖZGECANIN ADI ORADA YAŞAYACAK”(19.02.2015)

- KD-22 “2014’TE 281 KADIN ÖLDÜRÜLDÜ.-POLİSE SIĞINDILAR, ÖLÜMDEN KURTULAMADILAR.” (19.02.2015)
- KD-23 “KADINLARIN YÜZDE 80’İ SESSİZ KALİYOR”(19.02.2015)
- KD-24 “OTOMOBİLDEN ATILDI, EZİLDİ, ÖLDÜ.-SON GÖRÜNTÜSÜ BU OLDU”(20.02.2015)
- KD-25 DÖVÜLEN KADINI ÖZEL TİM KURTARDI(20.02.2015)
- KD-26 “ÖZGECAN’IN MASKELRİYLE YÜRÜDÜLER-ERKEKLER ETEK GİYEREK PROTESTO ETTİLER”(21.02.2015)
- KD-27 “CEZALI TRİBÜNDE KATLEDİLEN KADINLAR”(21.02.2015)
- KD-28 “İKİ KADIN DAHA KATLEDİLDİ”(22.02.2015)
- KD-29 “ÖZGECAN İÇİN KADINLAR EYLEMDE-ERKEKLERDEN KADIN EYLEMİNE DESTEK” (22.02.2015)
- KD-30 “ŞİDDET GÖREN KADINLAR İÇİN KÖY KURULUYOR”(03.03.2015)
- KD-31 “ÖĞRENCİLERİN “TACİZ” EYLEMİ”(04.03.2015)
- KD-32 “TARİHİ HAMAMDA TACİZ İDDİASI-GÖZALTINA ALINAN 4 KİŞİ GÖZALTINA ALINDI” (07.03.2015)
- KD-33 “KADINLAR MEYDANLARA ÇIKTI-KADIKÖY MEYDANINDA KADIN MİTİNGİ” (08.03.2015)
- KD-34 “8 MARTTA UTANDIRAN HABERLER”(08.03.2015)
- KD-35 “KADIN EYLEM PLANINI AÇIKLADI”(08.03.2015)
- KD-36 “SEMTLER FARKLI, TEPKİ AYNI-KADIN ÇIĞLIĞINA KULAK TIKANDI”(11.03.2015)
- KD-37 “İSTANBUL’UN CESUR ERKEKELERİ”(11.03.2015)
- KD-38 “BİR KADIN VURULDU BİR ŞEHİR AYAĞA KALKTI”(14.03.2015)
- KD-39 “ÖZGECAN’IN SON ANLARI- KIZ ARKADAŞIYLA ALIŞVETRİŞTE- MİNÜBÜSLE TUR ATTİ” (17.03.2015).